

Mukəddəs Kitab

Təwrat 6-qisim

«Yəxua»

© Mukəddəs Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyşurqə Kalam Tərijimisi»

Təvrat 6-kisim

«Yəxua»

(Yəxua pəyoqəmbərning kitabi)

Kirix söz

Arqa görünüxi

Israil həlki Misirdin qikip, qəl-bayawanda kırıx yıl hər jayda sərgərdanlık turmuxini kəqürgəndin keyin Huda ularoşa təkdım kılıxka «wadə kıləjan zemin»oşa kırıxkə təyyar turidu. Musa pəyoqəmbər wapət bolup, u ez ornini besixka kəyojan Yəxua həlknı xu zeminə baxlap kırıx aldida turatti. Musa əslidə Hudaning Yəxuaning yetəqıllıkidə kılmaqı boləjan karamətlirini təkitləx üqün uning ismini Həxiya (nijat-kutkuzux)din Yəxuaəşa (Pərwərdigar nijat-kutkuzux tur degən mənida) əzgətkənidi. Yəxua həlkkə baxlamqı boləjanda səksən yaxka kırıgən bolsimu, yənıla küqlük, tolimu saqlam adəm idi. U pəyoqəmbər bolup, ezi Hudaning səz-kalamini həlkkə yətküzidu (məsilən, 23- wə 24-babni kəring).

Məzkur kitabtın, Hudaning wədilirining əməlgə axurulojanlıkini kərüpla qalmay, yənə Uning qanun əmrlirining Yəxua arqılık bəja kəltürülginini wə Uning əhdisini toluq tutmaslıkı tūpəylidin Israillaroşa bərgən aqahlirini ularning bəxiəşə qüxürgənlikini kərimiz.

Kitabtiki kəpinqə məzmun Israilning Qanaaniylarning yəttə kəbilisi bilən boləjan jənglirining tarixidur. Huda əslidə Israilni xu kəbililərnı yəkitixi kərək, dəp bəkitkənidi; buning səwəbi üstidə «Misirdin qikix»tiki «qoxumqə səz»imizdə azraq tohtilimiz.

Uxbu tarihta Hudaning wədilirigə tayinixning muhimlikı təkitlinidu. Bundak iman-ixənq bu tarihta hatiriləngən Israilning qələbiliri wə «təbiy mejjizilər»gə aqquqtur. «Təbiy mejjizilər» deginimizgə misal, Yərihoning sepillirining yikilixi yər təwrəx bilən boləjan boluxi mumkin; ləkin bu «təbiy wəkə» dəl Israil Pərwərdigardın mədət tiləp nida kıləjan dəkikidila yüz bərgən. Yəxua Pərwərdigarəşa Israilning qəlib kelixi üqün jəng waktini uzartip bərgəysən dəp nida kıləjan waktida yüz bərgən mejjə Muxəddəs Kitabta hatiriləngən barlık mejjizilər iqidə əng qong dairilik boluxi mumkin — qünki Huda kuyax wə ayni asmanda tohtitidu. Buni bğünki zamanda biz «Huda xu ixni kılıx üqün yər xarining aylinixini tohtatqan bolsa kərək» deyiximiz mumkin, ləkin bu Uning xu mejjizini kəndə yarətkənlikəşə nisbətən həqkəndə qüxəndürəx həsəblanmaydu, əlwəttə!

Arheologiyilik ispatlar

«Yəxua» degən kitabning kəp tarihiy wə juərapiyilik təpsilatlırı, məsilən həttə bəzi kiqik yeza-kəntlərnıng namliri yekındiki 200 yillik arheologiyilik tepilmilər bilən təstiklənəjan.

Həritilər

Oqurmənlərnin məzkur kitabning kəp təpsilatlırı, bolupmu juqrapıyilik təpsilatlırını obdanrak qüxinixi üqün həritilərnı kərsun. Uxbu kitabta tiləqə elinəqan kədimki zamandiki kəp xəhərlər, hətta kənt-kixlaklar arheologiyilik təkxürüxlər arkilik tepiləqan bolsimu, ularning bəzilirining nəgə jaylaxqını tehi naməlum.

Məzmun: —

1-bab	Hudaning Yəxuani Musaning orun basarlıqıqə bekitip, uninqəqə wəzipə tapxuruxi
2-5-bab	Zeminəqə kirix
6-12-bab	Zeminni igiləx
13-22-bab	Zeminning qək taxlinip, 12 kəbiligə təksim qilinixi
23-24-bab	Yəxuaning həlkqə ahırki agah-jekiləxliri; uninq əlümi wə dəpnə qilinixi

.....

Yəxua

Pərvərdigarning Yəxua pəyojəmbərni qəqirixi, uningəja wəzิปə tapxuruxi

1 ¹ Wə Pərvərdigarning kuli boləjan Musa wapat boləjandin keyin xundək boldiki, Pərvərdigar Musaning hizmətkari, Nunning oolji Yəxuaəja səz kīlip mundaq dedi: —
² Mening kulum Musa wapat boldi. Əmdi sən kəzəjilip, bu həlkning həmmisini baxlap İordan dəryasidin etüp, Mən ularəja, yəni İsrailəroja təkdīm kilidiojan zeminoja kirgin. ³ Mən Musəja eytkinimdək, putunglarning tapini kəyərgə təgkən bolsa, xu jayni silərgə bərdim; ⁴ qəgranglar qəl-bəyawandin tartip Liwanəjiqə, Hittiyarning zemini əz iqiğə elip, Əfrat dəryasidin kün petixiki Ottura Dengizəjiqə bolidu. ⁵ Sening barliq həyat künlirində həqkim sanga kərxi turalmaydu. Mən Əzüm Musa bilən billə boləjandək sening bilən billə bolup, seni hərgiz taxliwətməymən. ⁶ Sən jür'ətlik wə kəysər boləjin; qünki sən bu həlkni Mən ata-bowiliriəja berixkə kəsəm bilən wədə kiləjan zeminoja mirashor kīlip igilitisən. ⁷ Mening kulum Musa sanga buyruəjan barliq kənunəja əməl kīlixkə kəngül boləp, kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər boləjin; sən kəyərgila barsang ixliring əqəlibilik boluxi üqün uningdin ya ong ya soləja qətnəp kətmə; ⁸ bu kənun kitabini əz əqəzgingdin neri kilmay, uning iqidə pütülgənnəning həmmisini tutup, uni kəqə-kündüz zikir kīlip oyla; xundək kilsang yollirində əqəlibilik bolup, əzüng ronak tapisən. ⁹ Mana sanga: — Jür'ətlik wə kəysər bol, dəp buyruəjanidimoqu? Xunga həq wəhimigə qüxmə, yürəksiz bolma; qünki kəyərgə barsang Pərvərdigar Hudaying sən bilən birgidur.

Yəxuaning həlkni Qənaanəja kirip jəng kīlixkə təyyarlixı

¹⁰ Xuning bilən Yəxua həlkning baxliriəja buyrup: —

¹¹ Silər qədirəgəhtin etüp həlkə: — Əzünglər üqün ozuk-tülük təyyar kilinglar, qünki üq kün toxkanda silər İordan dəryasidin etüp Pərvərdigar Hudayinglar silərgə beridəjan zeminni igiləx üqün kirisilər, — dənglar, dedi.

¹² Yəxua Rubənlər bilən Gadlar wə Manassəhning yerim kəbilisigə səz kīlip: —

¹³ Hudaning kuli boləjan Musaning silərgə buyrup: — Pərvərdigar Hudayinglar silərgə aramlik ata kīlip bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar. ¹⁴⁻¹⁵ Hotun bala-qəqanglar wə qərpəylirənglar Musa əzi silərgə təksim kiləjan, İordan dəryasining bu tərpidiki zemin-

---

1:1 «Wə Pərvərdigarning kuli boləjan Musa wapat boləjandin keyin...» — muxu jümlə «wə» dəgən səz bilən baxlinip, «Yəxua» dəgən kitabning «Kənun Xərhi» dəgən kitab bilən ziq bəqlənanəlikini kərsitidu. «Kə.» 34:12-ayətni kəring.

1:1 Kə. 1:38; 34:5

1:2 «Mening kulum Musa wapat boldi» — oqurmənlərnəning esidə barki, Musa təojkə qikip Hudaning huzurida yəloquz əlgən wə Huda tərpidin dəpnə kilinəjan. Həqkim bu ixlarəja kəz guwahqi bolmənəndi («Kə.» 34:5-6).

1:3 Kə. 11:24; Yə. 14:9

1:4 «Ottura Dengizəjiqə...» — ibrəniy tilidə «Uluq Dengizəjiqə...».

1:5 Kə. 31:6; 8; İbr. 13:5, 6

1:6 Kə. 31:23

1:7 «...kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər boləjin» — hərəkəndək kixi Hudaning əmlirigə əsasən barliq həlkə yetəklik kīlip, həlkning ixlirini idarə kīlix üqün intayin jür'ətlik boluxi kərək.

1:7 Kə. 5:32; 28:14

1:8 «kitabtki bu kənun kitabı» — (yaki «mukəddəs kənundiki bu kitab» yaki «kitabtki bu kənun») — yaki «Kənun Xərhi» yaki «Musa pəyojəmbərnəning bəx kitabı»ni (yəni «Yaritilix», «Misirdin Qikix», «Lawiyar» «Qəl-bəyawandiki səpər», xundəklə «Kənun Xərhi»ni) kərsitidu.

1:8 Zəb. 1:2

1:13 «Pərvərdigar Hudayinglar .... bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar» — Musa pəyojəmbərnəning «Huda... silərgə aramlik ata kīlip bu zeminni silərgə bərgən» dəgən səzliri muxu ikki yerim kəbiləning İordan dəryasining xərək tərpidin əzliri üqün baldurla yər-zemin igilənanəlikini kərsitidu. Həlk hazır dəryadin etüp qərbiy tərəptiki zeminni igiləxkə kīridu. Musa pəyojəmbərnəning bu səzliri «Kə.» 3:18-20də tēpilidu.

da qalsun, lekin aranglarda qanqilik batur palwan bolsanglar, silər öz qerindaxliringlarning aldida səptə turup ularoşa yardəm berip jəng qilinglar; taki Pərwərdigar Hudayinglar qerindaxliringlaroşa silərgə ata qiləjiniə oħxax aram ata qilip, qerindaxliringlaroşa u ularoşa miras qilip beridiojan zeminni igilətgüə xundak qilinglar. Andin silər təwəlikinglar boləjan zeminni, yəni Hudaning kuli boləjan Musa silərgə təksim qilojan, İordan dəryasining kün qiqix təripidiki bu zeminni igiləx üqün kaytip beringlar, — dedi.

¹⁶ Ular Yəxuaşa jawab berip: — Sən bizgə əmr qilojanning həmmisigə əməl qilimiz, sən bizni kəyərgə əwətsəng, xu yərgə barimiz. ¹⁷ Biz həmmə ixta Musaning səzigə kulak saləjinimizdək sanga kulak salimiz; birdinbir tilikimiz, Pərwərdigar Hudaying Musa bilən billə boləjandək sening bilənmu billə boləjay! ¹⁸ Kimki sening əmringgə itaətsizlik qilip, sən bizgə buyruəjan hərəkəndək səzliringgə kulak salmisa, əltürüldü! Sən pəkətlə jür'ətlük wə kəysər boləjin, — dedi.

Qarlioquqlarni əwətiş

2¹ Andin keyin Nunning oşlı Yəxua ikki qarlioquqini Xittimdin əwətip ularoşa: — Silər berip u zeminni, bolupmu Yeriho xəhərinə qarlap kelinglar, dedi. Xuning bilən ular u yərgə berip, Rəhəb atlıq bir pəhəxinə oyiğə kirip qəndi. ² Ləkin birsi kəlip Yeriho padixəhoşa: — Būgün kəqə İsrailərdin birnəqqə kixi bu zeminni qarlioqili kəptu, dəp həwər yətküzdi.

³ Xuning bilən Yeriho padixəhə Rəhəbning kəxiəşə adəm əwətip: — Sening kəxiəşə kəlip, əyüəggə kirgən xu kixilərnə bizgə tapxurup bərgin, qünki ular bu zeminning hər yerini paylioqili kəptu, — dedi.

⁴ Ləkin u ayal u ikki kixini elip qiqip yoxurup qəyojanidi; u jawab berip: — Dərwəqə bu kixilərnə mening kəxiəşə kəldi, ləkin mən ularning nədin kəlgənlikini bilmədim; ⁵ kərangəşə qüxüp, kəwukəni etidiojan wəkit kəlgəndə xundak boldiki, bu adəmlər qiqip kətti. Mən ularning kəyərgə kətkinini bilməymən. Ularni təzdin qəqlisanglar, qəqum yətixiwalisilə, — dedi.

⁶ Ləkin u ayal ularni əgzigə elip qiqip, əgzining üstidə rətləp yeyip qəyojan zioqir pəhallirining astioşa yoxurup qəyojanidi. ⁷ U wəqəttə ularning kəynidin izdəp qəqlioquqlar İordan dəryasining yoli bilən qiqip dəryə kəqiklirigiqə qəqləp bardı. Ularni qəqlioquqlar xəhərdin qiqixi bilənla, xəhərnə kəwukə təqəldi.

⁸ Xu wəqəttə, u ikkiylən təhi uhlaxkə yatmiojanidi, Rəhəb əgzigə qiqip ularning kəxiəşə berip ⁹ ularoşa: — Pərwərdigarning bu zeminni silərgə miras qilip bərgənlikini, xundakla silərdin boləjan wəhimənglar bizlərgə qüxüp, bu zemindikilərnə həmmisi əldinglarda həlidin kətəy dəginini bilimən; ¹⁰ qünki biz silər Misirdin qiqikininglarda Pərwərdigarning əldinglarda Kizil Dəngizni qərutqanlikini, xundakla silərnə İordan dəryasining u təripidiki Amoriylərnə ikki padixəhə Siħon bilən Ognə kəndək qilojanlikinglarni, ularni mutlək yəqətkənləkinglarni əngliduk. ¹¹ Buni ənglap yürikimiz su bolup, silərnə səwəbinglərdin hərəkəsimizning rəhi qiqip kətti. Qünki Pərwərdigar Hudayinglar bolsa yuqiridə, əsmənlərnə həmdə təwəndə yərnəng Hudəsidur. ¹²⁻¹³ Əmdə silərdin ətünimənkə, mən silərgə kərsətkən həmmitim üqün silərmu mening ətamning jəmətiğə həmmət qilixkə Pərwərdigarning nəmi bilən mənə kəşəm qilinglar, xundakla əta-ənamni, əka-əka, əqa-singil qerindaxlirimni wə ularoşa təwə bərləkiəşə qəqiləsməlikinglar, jənimizni tirik qəldurup, əlumdin kətkəzuxunglar toqrisidə mənə bir kəpələt bəlgisini beringlar, — dedi.

¹⁴ İkkiylən uningəşə: — Əgər sən bu iximizni əxkariləp qəymisəng, silər jəninglərdin əyrilsənglar, bizmu jənimizdin əyriləymiz! Xuningdək xundak bəliduki, Pərwərdigar bizgə bu zeminni igə

1:14-15 «bu tərəp» — dəryanəng xərkə təripi, həzirki Suriyə zemini kərsitidu.

2:10 Mis. 14:21; Qəl. 21:24, 34; Yə. 4:23

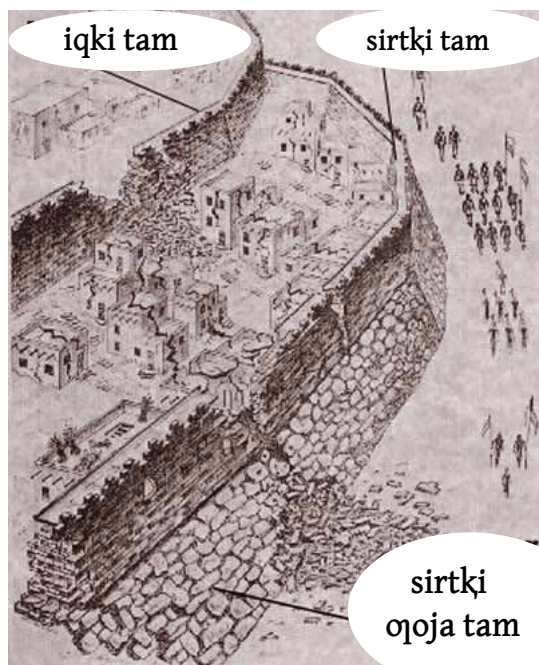
2:11 Qan. 4:39

kiloquzoqanda, biz jəzmən silərgə meħribanlarqə wə səmimiyy muamilidə bolimiz, dedi.

¹⁵ Xuning bilən ayal ularni pənjiridin bir tana bilən qüxürüp koydi (qünki uning öyi xəhərning sepilida bolup, u sepilning üstidə olturatti).

¹⁶ Ayal u ikkisigə: — Qoqlıoquqılar silərgə uqrap kəlməslikı üqün, taşka qikip, u yərdə üq kün yoxurunup turunglar; qoqlıoquqılar xəhərgə qaytip kəlgəndin keyin, andin silər öz yolunglaroqə mangsanglar bolidu, — dedi.

¹⁷ İkkisi ayaloqə: — Əgər sən bizning deginimizdək kilmisang, sən bizgə kiloquzoqan kəsəmdin halas bolimiz: — ¹⁸ Mana, biz zeminoqə kirgən qaşda, sən bizni qüxürüxkə ixlətkən bu kizil tanini pənjirigə başlap koyojin; andin ata-anangni, aka-uka kərindaxliringni, xundakla atangning barlik jəmətidikilərnı öyüggə, özüggə yiojip jəm kilojin. ¹⁹ Xundak boliduki, öyügnıng ixikliridin taxkırıoqə qıkkən həkımıning kəni öz bexida bolidu; biz uningə məs'ul əməsmiz; ləkin biraw öyügdə sən bilən billə boləqan birsining üstigə qol salsa, undakta uning kəni

Yeriho xəhiridiki qox qatlamlik səpillər «Yə.» 2:15

bizning bəximizoqə qüxkəy! ²⁰ Əgər sən bu iximizni axkarilap koysang, sən bizgə kiloquzoqan bu kəsəmdin halas bolimiz, — dedi.

²¹ Rəhəb jawab berip: — Silərnıng deginınglərdək bolsun dəp, ularni yoloqə selip koydi. Ular kətkəndin keyin, ayal pənjirigə u kizil tanini başlap koydi.

²² U ikkisi u yərdin ayrilip, taşka qikip, qoqlıoquqılar xəhərgə qaytip kətküqə u yərdə üq kün turdi. Qoqlıoquqılar yol boyidiki həmmə yərnı izdəpmu ularni tapalmidi. ²³ Andin bu ikkisi taşdin qüxüp, qaytip mangdi; ular dəryadin ötüp, Nunıng oşli Yəxuanıng kəxiqə kelip, bəxidın kəqürgənlirining həmmisini uningə dəp bərdi. ²⁴ Ular Yəxuoqə: — Pərwərdigar

dərwəkə barlik zeminni qolimizə tapxurdi; zeminda turuwatqanlarning həmmisi bizning tüpəylimizdin rohi qikip kətti, — dedi.

Israilning Iordan dəryasidin etüxi

3¹ Yəxua ətisi tang səhərdə turup, pütkül Israil bilən Xittimdin ayrılıp Iordan dəryasioğa kəldi; ular dəryadin etküə xu yərdə bargah tikip turdi. ² Üq kün toxup, sədarlar qedirgahtin etüp, ³ həlkə əmr kılıp: — Silər Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sandukini, yəni Lawiylarning uni kətürüp mangojinini kərgən haman, turojan ornunglardin kəzojilip, əhdə sandukining kəynidin əgixip menginglar. ⁴ Lekin uning bilən silərnin arilikinglarda ikki ming gəz arilik kəlsun; kəysi yol bilən mangidiojininglarni bilixinglar üqün, uningə yekinxlaxmanglar; qünki silər ilgiri muxu yol bilən mengip bəkmiojansilər, — dedi.

⁵ Yəxua həlkə: — Özünlarni pak-mukəddəs kilinglar, qünki ətə Pərwərdigar aranglarda mejiyə-karamətlərnə kərsitidu, — dedi. ⁶ Andin Yəxua kahinlarə: — Əhdə sandukini kətürüp həlkning aldida dəryadin etünglar, dəp buyruwidi, ular əhdə sandukini elip həlkning aldida mangdi.

⁷ Pərwərdigar Yəxuaəyə söz kılıp: — Həmmə Israilning Mening Musa bilən billə boləjinimdək, sening bilənmə billə bolidiojanlikimni bilixi üqün bögündin etibarən seni ularning nəziridə qong kəlimən. ⁸ Əmdi sən əhdə sandukini kətürgən kahinlarə: — Silər Iordan dəryasining süyining boyioğa yetip kəlgəndə, Iordan dəryasi iqidə turunglar, — degin, — dedi.

⁹ Yəxua Israilarə: — Bu yakka kelinglar, Pərwərdigar Hudayinglarning səzini anglanglar, dedi.

¹⁰⁻¹¹ Andin Yəxua: — Mana, silər xu ix arkilik mənggülik həyat Təngrining aranglarda ikənlikini, xundakla Uning silərnin aldinglardin Hittiylar, Girgaxiylar, Amoriylar, Kənaaniylar, Pərizziylar, Hiwiylar, Yəbusiylarni həydiwetidiojanlikini bilisilər — pütkül yər-zeminning igisining əhdə sandukü silərnin aldinglarda Iordan dəryasi iqidin etküzüldü. ¹² Əmdi Israilning kəbililiridin on ikki adəmnə tallanglar, hərkəysi kəbilidin birdin bolsun; ¹³ xundak boliduki, pütkül yər-zeminning Igisi boləjan Pərwərdigarning əhdə sandukini kətürgən kahinlarning tapini Iordan dəryasining süyigə təgkəndə, Iordan dəryasining süyi, yəni bax əkinidin ekip kəlgən sular üzüp taxlinip, dərya kətürülüp dəng bolidu, — dedi.

¹⁴ Əmdi xundak boldiki, həlk qediriridin qikip Iordan dəryasidin etməkqi boləjanda, əhdə sandukini kətürgən kahinlar həlkning aldida mangdi; ¹⁵ əhdə sandukini kətürgüqilər Iordan dəryasioğa yetip kəlip, putliri suoğa tegixi bilənla (orma waqtida Iordan dəryasining süyi dəryaning ikki kərojikidin texip qikidu), ¹⁶ yukiri ekindiki sular heli yiraktila, Zarətaning yenidiki Adəm xəhərinin yenida tohtap, dəng boldi; Arabah tüzləngliki boyidiki dengizə, yəni «Xor Dengizi»ə ekip quxuwatqan keyinki ekimi üzülüp kəldi; həlk bolsa Yeriho xəhərinin udulidin dəryadin etüp mangdi. ¹⁷ Pütkül Israil kuruq yərnə dəssəp, barlik həlk Iordan dəryasidin pütünləy etüp boləquqilik, Pərwərdigarning əhdə sandukini kətürgən kahinlar Iordan dəryasining otturisida kuruq yərdə məzmət turdi.

3:7 Yə. 1:5

3:13 Zəb. 114:3

3:14 Ros. 7:45

3:15 1Tar. 12:16

3:16 «Adəm xəhəri» — «Adəm» xəhərnin nami. «Xor dengizi» — hazır «Əlik Dengiz» dəp atilidu.

Dəryadin otkənliki hatiriləx

4¹ Pütkül həlk İordan dəryasidin tamamən ötüp bolojanda, Pərwərdigar Yəxuaşa söz kilip: —
² Həlkning arisidin on ikki adəmni talliojn, hər kəbilidin birdin adəm bolsun, ³ ularoşa: — Silər İordan dəryasining otturisdin, kahinlarning putliri məzmut turojan jaydin on ikki taxni elip, ularni kətürüp kelip özünqlar bugin keqa bargah tikidiojan yergə koyunglar, degin, dedi.

⁴ Xuning bilən Yəxua hər kəbilidin birdin adəmni, yəni İsrailar arisidin talliojan on ikki kixini qakirdi; ⁵ andin Yəxua ularoşa: — Silər İordan dəryasining otturisoşa qüxiüp Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sanduqining aldioşa berip, İsrailning on ikki kəbilisining sanoşa mas həlda birdin taxni elip mürənglərgə koyunglar. ⁶ Qünki bu aranglarda bir əslətmə-bəlgə bolidu; kəlgüsida baliliringlar: — Bu taxlarning silərgə nemə əhmiyiti bar? — dəp sorap kalsa, silər ularoşa: —

⁷ İordan dəryasining suliri Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldida üzüp koyuldi; əhdə sanduqi İordan dəryasidin otküzülgəndə İordan dəryasining suliri üzüp koyuldi; xunga bu taxlar İsrailarəşa mənggölük bir əslətmə-bəlgə bolidu, — dəp jawap berisilər.

⁸ Xuning bilən İsrailar Yəxua ularoşa buyruoşandək kildi. Pərwədigarning Yəxuaşa kilojan əmri boyiqə İsrailning kəbililirining sanoşa muwapik İordan dəryasining otturisdin on ikki taxni elip, konidiojan jayoşa kətürüp berip, xu yərdə koyup koydi.

⁹ Buningdin baxka Yəxua İordan dəryasining otturida əhdə sanduqini kətürgən kahinlarning putliri mustəhkəm turojan jayda on ikki taxni tikləp koydi. Bu taxlar bolsa buginqə xu yərdə turidu.

¹⁰ Pərwərdigar Yəxuaşa həlkə eytixka tapiliojan barlik iqlar orunlanəquçilik, yəni Musa əslida Yəxuaşa buyruoşanlirining həmmisi bəja kəltürülgüqə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar İordan dəryasining otturida tohtap turdi. Həlk xu yərdin tezdin otiwatatti. ¹¹ Xundək boldiki, barlik həlk tamamən ötüp bolojanda, Pərwədigarning əhdə sanduqi bilən kahinlar həlkning aldidin etti. ¹² Rubənlər bilən Gadlar wə Manassəhning yerim kəbilisidikilərmu Musaning ularoşa buyruoşinidək səptə tüzüp İsrailarning aldida dəryadin etti. ¹³ Jəmiy bolup kirik mingqə qorallanojan kixi Pərwədigarning aldidin ötüp, Yeriho tüzəngliklirigə kelip, jəng kilixka təyyar turdi.

¹⁴ U küni Pərwərdigar Yəxuani pütkül İsrailning nəziridə qong kildi; ular uning pütün əmriddə Musadin qorqkandək uningdinmu qorqti.

¹⁵ Pərwərdigar Yəxuaşa söz kilip: —

¹⁶ Həkülüm-guwahlik sanduqini kətürgən kahinlaroşa: — İordan dəryasidin qikinglar, dəp buyruoşin, dedi.

¹⁷ Xunga Yəxua kahinlaroşa: — İordan dəryasidin qikinglar, dəp buyrudi. ¹⁸ Xundək boldiki, Pərwədigarning əhdə sanduqini kətürgən kahinlar İordan dəryasining otturisdin qikip, putlirining tapini kuruklukni dəssixi bilənla, İordan dəryasining süyi yənə öz jayoşa kaytip kelip, awwalkidək ikki kiroqikioşiqə texip ekixka baxlidi.

¹⁹ Həlk bolsa biringi ayninq oninq küni İordan dəryasidin ötüp, Yerihoning xərkinəng əng qət tərpidiki Gilgaləşa kelip qedirgah tiktı.

4:1 Yə. 3:12

4:7 Yə. 3:13

4:12 «...Musaning ularoşa buyruoşinidək səptə tüzüp,...» — yaki «Musaning ularoşa buyruoşinidək qoral-yaraqlarni kətürüp,...».

4:12 Qəl. 32:20, 29

4:14 Yə. 3:7

4:16 «Həkülüm-guwahlik sanduqi» — muxu yərdə «həkülüm-guwahlik» Hudaning İsrailəşa boləjan tüp əmrlirini, xundəkla uning İsrail bilən boləjan əhdisini kərsitidu; Hudaning muqəddəs məhiyiti wə xarakteri xu əmrlərdə ayan kilinoşaqka, «həkülüm-guwah» dəpmu atilidu. Oqurmənlərgə ayanki, xu əmrlər əhdə sanduqi iqida səkləlik tax tahtaylar üstidə pütüklük idi. Xunga bəzidə sanduq «həkülüm-guwahlik sanduqi», ibadət qədri «həkülüm-guwahlik qədri» dəp atilidu.

²⁰ Ular Iordan daryasidan aloqqa kəlgən on ikki taxni bolsa, Yəxua ularni Gilgaldə tikləp qoydi;
²¹ andin Israillaroqa: — Keyin baliliringlar öz atiliridin: — Bu taxlarning əhmiyiti nemə, dəp sori-
 sa, ²² silər baliliringlaroqa mundaq ukturup qoyunglar: — «Israil ilgiri kuruk yəni dəssəp Iordan
 daryasidan etkənidi; ²³ qünki Pərwərdigar Hudayinglar biz Kizil Dengizdin etküqə aldımızda
 uning sulirini kurutup bərgəndək, Pərwərdigar Hudayinglar silər etküqə aldinglarda Iordan
 daryasining süyini kurutup bərdi; ²⁴ yər yüzidiki barliq əllər Pərwərdigarning qəlining qanqilik
 küqlüklükini bilsun, xundakla silərnin Pərwərdigar Hudayinglardin həmixə qorquxunglar
 üqün U xundak kildi» — dedi.

5¹ Xundak boldiki, Iordan daryasining oərb tərpidiki Amoriylarning həmmə padixahliri
 bilən dengizning yenidiki Qanaaniylarning həmmə padixahliri Pərwərdigarning Israillar
 etüp etküqə ularning aldidin Iordan sulirini qandak kurutup bərginini angliqanda, yürəkliri
 su bolup, Israillarning səwəbidin ularning rohi qikəy dəp qaldı.

Yengi bir dəwrning sünnət kilinixi

² U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaqa söz kilip: — Sən qakmaq taxliridin piqaklarni yasap, Israill-
 larni ikkinqi kətim hətnə kiləqin, dedi.

³ Xuning bilən Yəxua qakmaq taxliridin piqaklarni yasap, Israillarni «Hətnilik denglüki»də
 hətnə kildi. ⁴ Yəxuaning ularni hətnə kilixining səwəbi xu idiki, Misirdin qikqan jənggə
 yariqudək həmmə ərəkəklər Misirdin qikqandin keyin qəllükning yolida əlöp tügigənidi. ⁵ Qün-
 ki Misirdin qikqan barliq həlk hətnə kilinəqan bolsimu, lekin Misirdin qikqan qəllükning yoli-
 da yürəqən waqıtta Israil arisida tuquləqanlarning həmmisi hətnisiz qələqanidi; ⁶ Qünki əslidə
 Pərwərdigarning awazioqa kulək salmioqan, Misirdin qikqan həlk iqidiki jənggə yariqudək
 barliq ərəkəklər əlöp tügigüqə Israillar kirik yil qəldə yürəqənidi; Pərwərdigar ularoqa: — Silərnə
 Mən ata-bowiliringlaroqa berixkə kəsəm bilən wadə kiləqan zeminni, yəni süt bilən həsəl
 aqıdioqan yurtni kərgüqilər kilmaymən, dəp kəsəm kiləqanidi. ⁷ Lekin Pərwərdigar ularning or-
 nini basturoqan əwladliri bolsa, yolda hətnə kilinmioqakqə, Yəxua əzi ularni hətnə kildi. ⁸ Barliq
 həlk hətnə kilinip, sakəyoquqilik qedirlirida, öz orunliridin qikmay turdi.

⁹ U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaqa: — Bügün Mən Misirning ar-nomusini üstünglardin
 yumilitiwəttim, dedi. Xuning bilən u jayoqa «Gilgal» dəp nam qoyulup, taki bğüngiqə xundak
 atalmakta.

¹⁰ Xuning bilən Israillar Gilgaldə qedir tikip turdi. Birinqi ayninq on tətinqi küni ahximi Ye-
 riho diyarining tüzləngliklirida «etüp ketix həyti»ni etküzdi. ¹¹ «Etüp ketix həyti»ning ətisi
 ular xu yərninq axliq məhsulatliridin yedi, jümlidin xu küni petir nanlarni wə qomaqlarni
 yedi. ¹² Ular xu zeminning axliq məhsulatliridin yegəndin keyin, ətisi «manna»ning quxüxi
 tohtidi. Xu waqıttin tartip Israillaroqa həq manna bolmidi; xu yilda ular Qanaan zeminining
 məhsulatliridin yedi.

4:23 Mis. 14:21

5:2 Mis. 4:25

5:3 «Hətnilik denglüki» — ibraniy tilida «Gibeah haaralot».

5:6 Qel. 14:23

5:9 «Misirning ar-nomusi» — bu nemini kərsitidu? Bizningqə u mundaq üq jəhətni öz iqigə alidu: (1) sünnət kilinixi
 bilən ular butpərəs Misirliklaroqa ohximaydioqan boldi, Hudaning əhdisigə bəqlənoqan kixilərdin boldi («Yar.» 17:10-14ni
 kərünq); (2) Misirliklər əslidə ularni mazək kilip: «ular qəl-bayawanda əlməy qalmaydu» degən boluxi mumkin («Mis.»
 32:12); ular wadə kilinəqan zeminə kirixi bilən bu mazək sözi yök bolattı; (3) Israillar hazır kullukta kəlix nomuslukidin
 azad boləqan. «Gilgal» — «yumilax» degən mənida.

5:10 Mis. 12:6

5:11 Mis. 12:39; Law. 2:14

Yeriho xəhiringining üstidin oqalibə kəlix

¹³ Əmma Yəxua Yerihoğa yekən kəlgəndə, bəxini kətürüp kəriwidi, mana uning aldida suquruloqan kiliqni tutup turoqan bir adəm turatti. Yəxua uning kəxiqə berip uningdin: — Sən biz tərəptimu, yaki duxmənlirimiz tərəptimu? — dəp soridi..

¹⁴ U jawab berip: — Yak, undək əməs, bəlkə Mən Pərwərdigarning koxunlirining Sərdari bolup kəldim» — dedi.

Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kəlip uningqə: — Rəbbimning kulioqə nemə tapxurukliri barkin? dəp soridi..

¹⁵ Pərwərdigarning koxunining Sərdari Yəxuaqə: — Putungdiki kəxingni saləqin, qünki sən turoqan yər mukəddəs jaydur, dewidi, Yəxua xundək kildi..

6¹ Yeriho sepilining kowuk-dərwaziliri Israillarning səwəbidin məhkəm etilip, həqkim qikəlməytti, həqkim kirəlməytti.

² Pərwərdigar Yəxuaqə səz kəlip: — Mana, Mən Yeriho xəhiringini, padixahini həmdə batur jəngqilirini kəlungə tapxurdum.

³ Əmdi silər, yəni barlik jəngqilər xəhəri bir kətim aylinip mēnginglar; altə künqigə hər künü xundək kilinglar. ⁴ Həmdə yəttə kahin əhdə sandukining aldida kəqkər mūnggüzidin etilgən yəttə burəqini kətürüp mangsun; yəttinqi künigə kəlgəndə silər xəhəri yəttə kətim aylinisilər; kahinlar burəqilarni qalsun. ⁵ Xundək boliduki, ular kəqkər burəqiliri bilən sozup bir awaz qikəroqinida, barlik kixilər burəqining awazini anglap, kəttik təntənə kəlip towlisun; buning bilən xəhəring sepilliri tegidin erülüp quxidu, hər bir adəm aldioqə kərap etilip kiridu, — dedi.

⁶ Xuning bilən Nunning ooqlı Yəxua kahinlarni qəkirip ularqə: — Silər əhdə sandukini kətürüp mēnginglar; yəttə kahin Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida yəttə kəqkər burəqisini kətürüp mangsun, dedi

⁷ U həlkəkə: — Qikip xəhəri aylininglar; kərallik ləxkərlər Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida mangsun, dedi.

⁸ Yəxua buni həlkəkə buyruqəndin keyin, Pərwərdigarning aldida yəttə kəqkər burəqisini kətürgən yəttə kahin aldioqə mēngip burəqilarni qaldi; Pərwərdigarning əhdə sandukini bolsa ularning kəynidin elip mēngildi. ⁹ Kərallik ləxkərlər burəqə qeliwatqan kahinlarning aldi-da mangdi; əhdə sandukining arkidin kəqədiqəyiqi kəxun əgixip mangdi. Kahinlar mēngəyqə burəqə qalatti.

¹⁰ Yəxua həlkəkə buyrup: — Mən silərgə: «Towlanglar» demigüqə nə towlimanglar, nə awazinglarni qikərmanglar, nə aqozinglardin həq bir səzmu qikmisun; ləkin silərgə «Towlanglar» degən künidə, xu qəqda towlanglar, — degənidi.

¹¹ Xu tərəkədə ular Pərwərdigarning əhdə sandukini kətürüp xəhəri bir aylandi. Halayik qedirgəhə kəytip kəlip, qedirgəhdə kəndi.

¹² Ətisi Yəxua tang səhərdə kəpti, kahinlarmu Pərwərdigarning əhdə sandukini yənə kətürdi;

¹³ Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida yəttə kəqkər burəqisini kətürgən yəttə kahin aldioqə mēngip tohtimay qəlip mēngatti; kahinlar mēngəyqə burəqə qəloqənda, kərallik ləxkərlər

5:13 Mis. 23:23

5:14 «Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kəlip...» — heli roxənkə, Yəxua bu zatni Hudaning süpitidə dəp bilip səjdə kəloqənda, u zat uni tosumidi. Keyin (6:2) «Pərwərdigarning koxunining Sərdari» boləqan xu zat Pərwərdigardək səzləydu. Bu «Pərwərdigarning Pərixitisi» — Hudaning əzini axkarilixi bolup, yəni Məsihning Əzidin baxkə həqkim əməstur. «Yar.» 16:7ni wə izahətni kərtəng.

5:14 Yar.18:1-3; Mis.23:20-22

5:15 Mis.3:5

ularning aldida mangdi, arkidin qoşqidoquqi qoxun əgixip mangdi..

¹⁴ Ikkinqi künimu ular xəhərning ətrapini bir ketim aylinip, yənə qedirgahқа yenip kəldi. Ular altə künigiqə xundak kılıp turdi.

¹⁵ Yəttinqi küni ular tang səhərdə qopup, ohxax haləttə yəttə ketim xəhərning ətrapini aylandi; pəkət xu künila ular xəhərning ətrapini yəttə ketim aylandi. ¹⁶ Yəttinqi ketim aylinip bolup, kaşınlar burəqa qaloqanda Yəxua həlkə: — Əmdı towlanglar! Qünki Pərwərdigar xəhərni silərgə tapxurup bərdi! ¹⁷ Ləkin xəhər wə uning iqidiki barlıq nərsilər Pərwərdigarəqa mutlək ataloqanlıqi üçün silərgə «həram»dur; pəkət paşixə ayal Raşab bilən uning pütün əyidikilərlə aman qalsun; qünki u biz əwətkən əlqilirimizni yoxurup qoyəjanidi. ¹⁸ Ləkin silər qandakla bolmisun «həram» dəp bekitilgən nərsilərdin əzünglarni tartinglar; bolmisa, «həram» kılinoqan nərsilərdin elixinglar bilən əzünglarni həram kılıp, İsrailning qedirgahınımu həram kılıp uning üstigə apət qüxürisilər. ¹⁹ Əmma barlıq altun-kümüx, mis wə təmərdin boləjan nərsilər bolsa Pərwərdigarəqa muqəddəs kılinsun; ular Pərwərdigarəning həzinisigə kirgüzulsun, — dedi..

²⁰ Xuning bilən həlkə towlixip, kaşınlar burəqa qaldi. Xundak boldiki, həlkə burəqa awazini angliqonida intayin kattik towliwidi, sepil tegidin örülüp qüxti; həlkə uning üstidin ötüp, hərbiəri öz aldiəqa atlinip kirip, xəhərni ixəqal kildi. ²¹ Ular ər-ayal bolsun, kəri-yax bolsun, qoy-kala wə exəklər bolsun xəhər iqidiki həmmiini kılıqlap yokatti.

²² Yəxua u zeminni qarlap kəlgən ikki adəmgə: — Silər u paşixə hotunning əyigə kirip, uningəqa bərgən kəsiminglar boyiqə uni wə uningəqa təwə boləjanlarning həmmisini elip qikinglar, dedi..

²³ Xuning bilən ikki qarlıəquqi yax yigit kirip, Raşabni ata-anisi bilən kərindaxlırioqa qoxup həmmə nərsiləri bilən elip qikti; ular uning barlıq uruk-tuoşkanlırini elip kelip, ularni İsrailning qedirgahınıning sirtioqa orunlasturup koydi. ²⁴ Halayik xəhərni wə xəhər iqidiki həmmə nərsiləni ot yekip kəydürüwətti. Pəkət altun-kümüx, mis wə təmərdin boləjan qaqa-kuqa əswablarni yiqip, Pərwərdigarəning əyining həzinisigə əkirip koydi.

²⁵ Ləkin Yəxua paşixə ayal Raşabni, ata jəmətidikiləni wə uningəqa təwə boləjanlırining həmmisini tirik saqlap qaldi; u bəgüngiqə İsrail arisida turuwatidu; qünki u Yəxua Yerihoni qarlawxa əwətkən əlqiləni yoxurup qoyəjanidi.

²⁶ U qaoqda Yəxua aqah-bəxarət berip: — Bu Yeriho xəhərini kaytidin yasaxқа qopқан kixi Pərwərdigarəning aldida qarəqix astida bolidu; u xəhərning ulini saləqanda tunji oşlıdin ayrilidu, xəhərning kowuklırini orunlasturidioqan qaoqda kikiş oşlıdinmu ayrilidu, — dedi..

²⁷ Pərwərdigar Yəxua bilən billə idi; uning nam-xəhriti pütkül zeminoqa kəng tarkaldi.

Aqanning gunah kılıp İsrail üstigə apət qüxürüxi

7¹ Ləkin İsrail «həram» nərsilər üstidə itaətsizlik kildi; qünki Yəhuda kəbilisidin boləjan Zərəhning əwrisi, Zabdining nəwrisi, Karmining oşlı Aqan degən kixi həram dəp bekitilgən

6:13 «kaşınlar mangəjaq burəqa qaloqanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoşqidoquqi qoxun əgixip mangdi» — yaki «qorallik adəmlər bolsa ularning aldida mangdi, arkidin qoşqidoquqi qoxun əgixip burəqa qaloqaq mangdi».

6:17 «Pərwərdigarəqa mutlək ataloqanlıqi üçün silərgə həram bolidu» — «həram» ibraniy tilida «həram». Muxu uqum ibraniy tilida pəkət «Pərwərdigarəqa «həram» dəp atilidu» degən səzlər bilən ipadilini. İbraniy tilida «həram» dəp bekitilgən hərbiəri nərsə adəttə mutlək həlak kılınıxi kərək (24-ayətni kəring). Ləkin muxu qətim xəhərdin elinoqan metaldin yasaloqan nərsilər Pərwərdigarəning yolida ixlitilixkə saqlansun, dəp buyruloqanidi (19-ayətni kəring).

6:19 Qəl. 31:54

6:20 İbr. 11:30

6:22 Yə. 2:14; İbr. 11:31

6:26 «U qaoqda Yəxua aqah-bəxarət berip...» — baxқа birhil tərjimisi: - «U qaoqda Yəxua kəsəm iqip...». Ləkin bizningqə Yəxuaning səzi kəsəm əməs. «...xəhərning kowuklırini orunlasturidioqan qaoqda kikiş oşlıdinmu ayrilidu» — bu bəxarətnig əməlgə axuruluxi «1Pad.» 16:34də hatirilini.

6:26 1Pad. 16:34

nərsilərdin alojanidi. Buning bilən Pərwərdigarning oʻzəpi Israiloʻja qoʻzoʻldi.

² Yəxua Yerihodin Bəyt-Əlning xərk tərīpidiki Bəyt-Awənniŋ yenida boləjan Ayi xəhīrigə birnəqəqə adəm əwətip ularoʻja: — U yərgə qikip u zeminni qarlap kelinglar, dəp buyrudi. Xuning bilən u adəmlər qikip Ayi zeminini qarlap kəldi. ³ Ular qaytip kelip, Yəxua: — Həmmə həlkniŋ u yərgə berixining həjiti yəq ikən, ikki-üq mingqə adəm bolsila ayioʻja hujum kilip uni igiliyələydu; u yərdə olturuxluk kixilər az boləqəqə, pütkül həlkni awarə kilip u yərgə əwətmigin, — dedi.

⁴ Xuning bilən həlktni üq mingqə kixi u yərgə qikti; lekin bular Ayining adəmliri aldidin keqip ketixti. ⁵ Ayining adəmliri ulardin ottuz altiqə kixini urup oltürdi; qəloqanlarni sepi kəwukiniŋ aldidin Xəbariməjiqə qəoʻlap berip, u yərdiki dawanda ularni urup məəʻlup kildi. Andin həlkniŋ yūriki su bolup, qəttik sarasimgə qūxti. ⁶ Yəxua kiyimlirini yirtip, Israilniŋ aqsaqalliri Pərwərdigarning əhdə sandukiniŋ aldida yərgə düm yikilip, baxlirioʻja topilarni qeqip, u yərdə kəq kirgūqə yetip qəldi. ⁷ Yəxua: — Ah, Rəb Pərwərdigar, sən bizni Amoriylarning qəlioʻja tapxurup həlak kilix üqün, bu həlkni nemixkə Iordan dəryasining bu tərīpigə otküzgənsən? Biz Iordan dəryasining u tərīpidə turuwərgən bolsak boptikən! ⁸ Əy Rəbbim! Israil əz dūxmənliiriniŋ aldidin burulup qəqən yərdə mən nemi-mu dəyələymən? ⁹ Qənaaniylar, xundəklə zeminda barliq turuwatqənlər buni anglisa bizni qəpsiwelip yəz yūzidin namimizni üzup taxlaydu; xu qəoʻja Sən uluq nam-xəhriting üqün nemilərnə kilisən?! — dedi.

¹⁰ Lekin Pərwərdigar Yəxua: qəwəb berip mundaq dedi: — «Ornungdin qəp! Nemixkə xundəklə düm yatisen? ¹¹ Israil gunəh kildi! Ular yənə Mən ularoʻja tapilioʻjan əhdəmgə hiləplik kilip, haram dəp bekitilgən nərsilərdin elip, oqirilik kilip, aldəmqilik kilip həm haram bekitilgənni əz malliriniŋ arisioʻja tikip qoydi. ¹² Xunga Israilar dūxmənliiriniŋ aldida tik turalmaydu; ular əzliirini «haram» kilip bekitip, mutlək yəqitilixkə yūzləngəqə, dūxmənliiriniŋ aldidin burulup arqisioʻja qəqidu. Əgər silər «haram» dəp bekitilgənni arənglardin tamamən yəq kilmisənglar, mundin keyin mən silər bilən billə bolmaymən.

¹³ Əmdi sən turup həlkni pak-mukəddəs kilip ularoʻja: — «Ətə üqün əzūnglarni pak qilinglar; qūnki Israilniŋ Hudasi Pərwərdigar xundəklə dəydu: — Əy Israil, səndə «haram» dəp bekitilgən nərsə bardur; bu haram nərsini arənglardin yəq kilmiəuqulik dūxmənliiriniŋ aldida tik turalmaysilər. ¹⁴ Ətə səhərdə silər qəbilə boyiqə həzir qilinisilər; xundəklə boliduki, Pərwərdigar bekitkən qəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioʻja kəlsun; Pərwərdigar bekitkən jəmət ailə-ailə boyiqə birdin-birdin həzir bolup aldioʻja kəlsun; andin Pərwərdigar bekitkən ailidiki ərkəklər birdin-birdin aldioʻja kelip həzir bolsun. ¹⁵ Xundəklə boliduki, haram dəp bekitilgən nərsini əz yenida saklioʻjan kixi tepilioʻjanda, Pərwərdigarning əhdisiqə hiləplik qilioʻjanlik üqün həm xundəklə Israil iqidə rəzillic sadir qilioʻjini üqün u wə uningə barliq təwə boləqanlar otta kəydürilsun, — dəydu», dəp eytkin».

¹⁶ Yəxua ətisi tang səhərdə turup Israilni aldioʻja yioʻjip, qəbilə-qəbilini həzir qiliwidi, Yəhuda qəbilisi bekitildi; ¹⁷ u Yəhudaning jəmətliirini həzir qiliwidi, Zarhiylar jəməti bekitildi. U Zarhiylar jəmətini ailə-ailə boyiqə aldioʻja kəltürüwidi, Zabdi degən kixi bekitildi. ¹⁸ Zabdi əz ailisidiki ərkəklərnə birdin-birdin həzir qiliwidi, Yəhuda qəbilisidin Zərahniŋ əwladi, Zabdiniŋ nəwrisi, Karminiŋ oqili Aqan bekitildi.

7:1 Yə. 22:20; 1Tar. 2:7

7:5 «...qəloqanlarni sepi kəwukiniŋ aldidin Xəbariməjiqə» — yaki «qəloqanlarni sepi kəwukiniŋ aldidin «dəzlər» degən jəyioʻja».

7:14 «Pərwərdigar bekitkən qəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioʻja kəlsun...» — Huda qəysi yol bilən gunəhkar qəbilini kərsətkənlik muxu yərdə ayan qilinmaydu; xūhəisizki, kərsitix yoli qək taxlax yaki bax qəhni kəttirgən «urim wə tummin» arqilik boləjan bolsə kərak.

7:17 «Zarhiylar jəməti» — yaki «Zarhiylar». «Zarhiylar» degən «Zərahlar»ning baxkə bir xəkli (1:7ni kəring).

7:18 «Zərahniŋ əwladi» — ibraniy tilida «Zərahniŋ oqili».

¹⁹ Xuning bilan Yəxua Aqanoja: — Əy oşlum, Israilning Hudasi Pərwərdigarəja xan-xərapni kayturup berip, Uning hərmiti üqün kıləjanliringni ikrar kıləjin; məndin heqnemini yoxur-may, kıləjiningning həmmisini manga eytkin, dedi..

²⁰ Aqan Yəxuaəja jawab berip: — Mən dərwəka Israilning Hudasi Pərwərdigar aldida gunah kılıp, mundaq-mundaq kıldim: ²¹ mən oljining arisidin Xinarda qikqan qiraylık bir tonəja, ikki yüz xəkəl kümüx, əllik xəkəl eqirliktiki altun tahtioja kəzüm kizirip ularni eliwaldim. Mana, bu nərsiləni qedirimning otturisidiki yərgə kəməp koydum, kümüx ularning astida, — dedi..

²² Xularni dewidi, Yəxua əqləlni əwətti, ular qediroja yügürüp bardi wə mana, nərsilər dərwəka qedirda yoxurukluk bolup, kümüx bularning astida idi. ²³ Ular bu nərsiləni qedirdin elip qikip Yəxuaəja, xundakla barlik Israilarning kəxioja kəltürüp, Pərwərdigarning aldioja koydi. ²⁴ Andin Yəxua bilan pütkül Israil jamaiti kopup Zərahning oşli Aqanni, kümüx, ton wə altun tahta bilan kəxup, uning oşulliri bilan kizlirini, uyliri bilən exəkliri, koyliri, qediri bilən barlik təwəliklirini elip Aqor jilojioja kəltürdi.

²⁵ Yəxua Aqanoja: — Sən bəximizoja qanqilik apət kəltürdüng! Mana, bügün Pərwərdigar sening üstünggə apət kəltüridi, — dedi. Andin pütkül Israil jamaiti uni qalma-kesək kılıp əltürdi. Ular ailisidikilərnimu qalma-kesək kılıp əltürgəndin keyin, həmmi otta kəydürüwətti. ²⁶ Andin halayik bir qong dəwə taxni uning üstigə dəwiləp koydi. Bügüngə kədər u u yərdə turmaқта. Buning bilən Pərwərdigarning oşəzipi yandi. Xuning bilən xu yərgə «Apət jilojisi» «(Aqor jilojisi)» dəp nam koyuldi wə bu küngiqə xundak atalmaқта..

Israilning Ayi xəhiri üstidin oşəlibə kılıxi

8¹ Pərwərdigar Yəxuaəja: — Sən heq kərkma, həm hədukmiojin. Turup, barlik jəngqiləni əzüng bilən elip, Ayi xəhorigə qikqin. Mana, Mən Ayining padixahi, həlki, xəhiri wə zeminini kəxup sening kəlungəja tapxurdum. ² Sən Yeriho bilən uning padixahioja kəndak kıləjan bolsang Ayi xəhiri bilən uning padixahiojimu xundak kılısən. Pəkət silər bu kətim xəhərdin olja wə qarpaylarni alsanglar bolidu. Əmdi sən xəhərnin kəyni təripigə hujum kılıxka pistirma koyəjin, — dedi..

³ Xuning bilən, Yəxua bilən həmmə jəngqilər kəzojilip, ayioja hujum kılıxka qikti. Yəxua ottuz ming batur jəngqini iləqap kəqidə ularni mangdurdy ⁴ wə ularəja mundaq tapilidi: — «Silər agah bolup, xəhərdin bək neri kətməy xəhərnin kəynidə məkünüp turup, həmminglar bəktürmə hujuməja təyyar turunglar. ⁵ Mən əzüm bilən qəlojan həmmə kixiləni elip xəhərgə yəkin barimən; xundak boliduki, ular baldurkidək aldimizoja qikip hujum kıləjanda, biz ularning aldidin qaqimiz; ⁶ ular jəzmən bizning kəynimizdin kəzojlaydu; ular: «Israilar baldurkidək aldimizdin kəqip kətti» dəp oylaydu, biz ularni azdurup xəhərdin yirək elip qikimiz. Xuning üqün biz ularning aldidin qaqimiz. ⁷ U wəqıtta silər bəktürmidin kopup qikip, xəhərnə ixəqal kilinglar; qünki Pərwərdigar Hudayinglar bu xəhərnə silərnin kəlunglarəja tapxuridu. ⁸ Xəhərnə ixəqal kıləjandin keyin Pərwərdigarning tapiliojini boyiqə u xəhərnə ot yekip kəydüriwetinglar. Mana, mən silərgə əmr bərdim».

7:19 «Pərwərdigarəja xan-xərapni kayturup berip Uning hərmiti üqün kıləjanliringni ikrar kıləjin» — Aqanning kıləjanlirini ikrar kıləjiningni əzi Hudaəja xan-xərapni kayturuxni bolidu, qünki bu ix Hudaning həmmə ixtin həwərdar boləjini halayik aldida kərsitidəjan ixtur.

7:21 «Xinar» — Babilning baxka bir namidur.

7:25 «...Israil jamaiti Aqanni qalma-kesək kılıp əltürdi. Ular ailisidikilərnimu qalma-kesək kılıp əltürgən...» — Aqanning ailisidikilər qalma-kesək kılındi; qünki ailisidikilər uning gunahini kərip turup uning toqıruluk jim turojaqka, uningəja xerik bolup qəlojan.

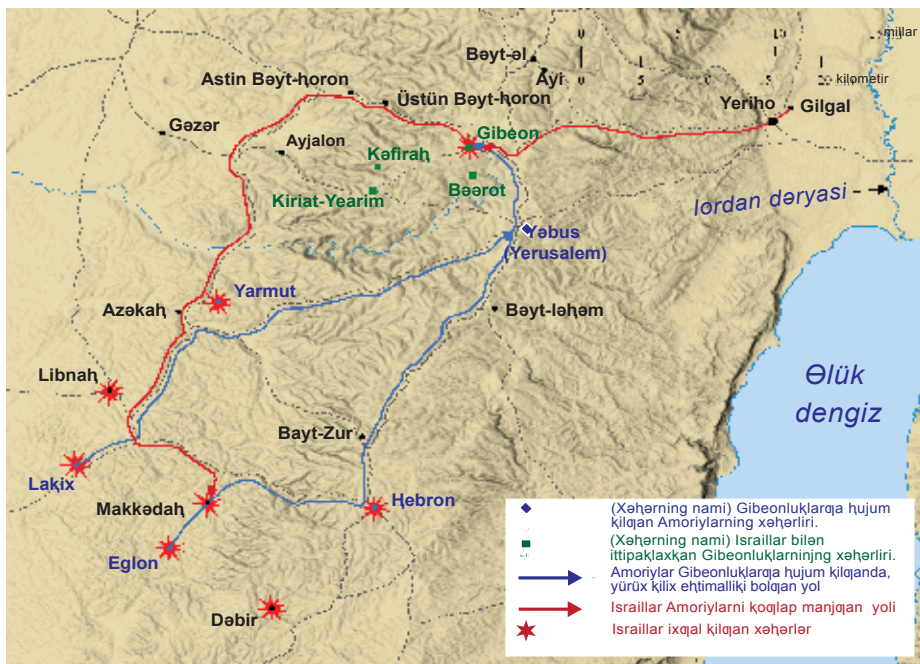
7:26 «Apət jilojisi» — ibranıy tilida «Aqor jilojisi».

8:1 Kən. 1:21; 7:18

8:2 Kən. 20:14; Yə. 6:21

Yəxua pəyğəmbərnin Kanaanın janubiy tərpidiki hərbiy yürüxliri

⁹ Yəxua ularni yoləə saldı, ular berip Bəyt-əl bilən Ayining otturisiə, Ayining qərb tərpidə bəktürmə selip marap olturdi. Yəxua bolsa u keqisi həlkning arisiə kəndi. ¹⁰ Ətisi səhər Yəxua kəpəp, həlkni yəqəp təxkürdi; andin u İsrailning əksəkəlliri bilən billə həlkning əldiə Ayioə kərxə mənqdi. ¹¹ Uning bilən billə boləən həmmə jəngqilərmu uning bilən qikəp, xəhərnin əldiə yəkin berip, Ayining ximal tərpidə qədir tikti. Ular qüxkən jay bilən Ayining otturisiə bir jiləə bar idi. ¹² Yəxua bəx mənqə ədəmni tallap elip berip, Bəyt-əl bilən Ayining otturisiə, xəhərnin qərb tərpidə bəktürmə turozəqəndi. ¹³ Xundəq kilip, bərlək həlk, yəni xəhərnin ximal tərpidiki bargəhtiki kəxun bilən qərb tərpidiki pistirmə kəxun orunlaxturəp bələndi. Xu keqisi Yəxua əzi jiləjining otturisiə qüxti. ¹⁴ Ayining padixəhə xu əhwalni kərdi wə xəhərdikilə əldirəp səhər kəpuxti; padixəh bilən bərlək həlk İsrail bilən səkuxux üqün bəlgiləngən wəqəttə Arabəh tüzlənglikigə qikti. Ləkin padixəhənin xəhərnin kəynidiki pistirmə kəxundin həwəri yək idi. ¹⁵ Yəxua bilən bərlək İsrail bolsa əzlrini ulardin yəngiləngə selip, qəl tərəkə qəkti. ¹⁶ Xəhərdə bərləkning həmmisi ularni kəqlaxkə qəkərdi; ular kəlip Yəxuani kəqləqəndə, ular əzduzəp xəhərdin yirək kilindi. ¹⁷ Ayi bilən Bəyt-əlning iqidə İsrailni kəqləqə qikməqən həqbir ər kixi kəlmidi; ular xəhərnə oqəp kəyup, həmmisi İsrailni kəqləp qikəp kətti.

¹⁸ U wəqəttə Pərwərdigər Yəxuəə: — Kəlungdiki nəyzini ayioə kəritip əzətkin; qünki Mən uni sənə kəlungə tapxurdum, — dēwidi, Yəxua kəlidiki nəyzini xəhərgə kəritip əzətti. ¹⁹ U kəlidiki nəyzini əzətkən həmmə pistirmə yətkən jayidin tēzə qikəp, yūgürginiqə xəhərgə etilip kərip, uni ixqal kilip xuan ot yəkəp kəydürwətti.

8:14 «bəlgiləngən wəqəttə» — bəlkim Bəyt-əldikilə bilən pütüxkən məlum bir wəqət boluxi mumkin (17-ayətni kərtəng). Bəxə birhəl tərjimisi «bəlgiləngən jaydə».

²⁰ Ayining adamliri burulup kariwidi, mana xəhərdin asman-pələk ərławatқан tütünni kərđi, ya u yakka ya bu yakka kaqayli desə, heq hali kalmioqanidi; qel tərəpkə kaqқан Israillar burulup əzlrini qoqlap keliwatқанlaroqa hujum kildi. ²¹ Yəxua bilən barliq Israil pistirma qoxunning xəhərni elip boləqanliqini, xundakla xəhərdin tütünni ərlep qikkini kərüp, yenip kelip, Ayining adamlirini ɵltürgili turđi. ²² Xuning bilən bir waqıtta xəhərni aloqanlarmu xəhərdin qikp ularoqa hujum kildi. Xuning bilən ular Israillarning otturisiđa, baziliri bu tərəptin, baziliri u tərəptin kapsilip kaldi. Israillar ularning heqbirini qoymay, həmmisini ɵltürüwətti.

²³ Ular Ayining padixahini tirik tutup, Yəxuaning aldioqa elip bardı. ²⁴ Israil dalada uqrioqan barliq ayiliklarni, yəni əzlrini qelgiqə qoqlap kəlgənlərnı kirip yoqatқandın keyin (ularning həmmisi kiliqlinip yoqitiloqanidi), barliq Israil Ayioqa yenip kelip, u yərdikilərnı kiliqlap ɵltürđi.

²⁵ Xundak boldiki, xu künidə ɵltürülgən ər-ayallar, yəni ayiliklarning həmmisi on ikki ming adəm idi. ²⁶ Qünki Yəxua Ayida turuwatқан həmmə adəm yoqitilmioquqə kolidiki uzutup turoqan nəyzisini yioqmioqanidi. ²⁷ Halbuki, Pərwərdigarning Yəxuaqa buyruoqan səzi boyiqə Israillar xəhərdiki qarpay bilən oljini əzliri üqün alđi. ²⁸ Andin Yəxua Ayi xəhirini kəydürüp, uni əbədgıqə Harabilik dəwisəqə aylanduruwətti; takı bögüngiqə u xundak turmakta.

²⁹ Ayining padixahini bolsa, u bir dərəhkə asturup, u yərdə kəqkiqə turozudı. Kün patқanda Yəxua əmr kiliwidi, kixilər uning əlükini dərəhtin qüxürüp, uni xəhərnıng qowuқıning aldioqa taxlap, üstigə qong bir dəwə taxni dəwiliwətti; bu tax dəwisi bögüngiqə turmakta.

Israilning əzlrini Pərwərdigarning əhdisigə kaytidin baqlıxi

³⁰ Andin Yəxua Ebal teoqida Israilning Hudasi Pərwərdigarəqa kurbangah yasidi.

³¹ Pərwərdigarning kuli Musaning Israiləqa buyruoqini boyiqə, Musəqa nazil kilinoqan kanun kitabida pütülgəndək, kurbangah heqbir təmür əswab təgküzülmigən pütün taxlar-din yasaloqanidi. Uning üstidə həlk Pərwərdigarəqa atap kəydürmə kurbanliklər wə inaklık kurbanlikliri sunup turđi. ³² Xu yərdə Yəxua uning taxlirining üstigə pütkül Israilning alđida Musa pütкən kanunni kəqürüp pütüp koydı. ³³ Andin pütkül Israil həlkı, ularning aқsaқalliri, əməldarlıri bilən hakiqliri, məyli musapirlar bolsun yaki ularning arisiđa tuquloqanlar bolsun, həmmisi Pərwərdigarning əhdə sanduқining ikki tərəpidə, əhdə sanduқini kətürgən kaқınlar boləqan Lawiylarning alđida ərə turđi; Pərwərdigarning kuli Musaning dəsłəptə buyruoqini boyiqə, Israillarning bəht-bərikitini tiləxkə həlkning yerimi Gərizim teoqi alđida, yənə bir yerimi Ebal teoqi alđida turđi.

³⁴ Andin Yəxua kanun kitabida pütülgənniң həmmisigə muwapıq kanundiki həmmə səzlərnı, jümlidin bəht-bərikət səzliri wə lənət səzlirini oқup bərdi. ³⁵ Yəxua bularnı pütkül Israil jamaitigə, jümlidin ayallar, balılar wə ularning arisiđa turuwatқан musapirlaroqa oқup bərdi; Musaning barliq buyruoqanliridin heqbir səzni kəldurmidi.

Gibeonluqlarning Israilni alđap koyuxi

¹ Əmdi xundak boldiki, İordan dəryasining oqərb tərəpidiki, yəni taqlıq rayondiki, Xəfələh oymanlıqıdiki, Uluq Dengiz boyidiki, Liwanning udulioqıqə sozuləqan barliq

8:22 Kən. 7:2

8:27 Qel. 31:22, 26; Yə. 8:2

8:29 Kən. 21:22, 23

8:31 Mis. 20:25; Kən. 27:4

8:32 Kən. 27:3

8:33 «Andin pütkül Israil həlkı... həmmisi ... kaқınlar boləqan Lawiylarning alđida ərə turđi; ... həlkning yerimi Gərizim teoqi alđida, yənə bir yerimi Ebal teoqi alđida turđi» — bu ixni Huda ilgiri Israiləqa bekitкən («Kən.» 11:29 wə 27-28-bablarnı kərüng).

8:35 Kən. 31:11

yurtlardiki padixahlar wə xuningdək Hittiyar, Amoriylar, Qanaaniylar, Pərizziylər, Hiwiylar, Yəbusiylarning padixahliri bu ixtin həwər tapqanda,² həmmisi bir bolup Yəxua bilən Israiloqa karxi jəng kəloqili ittipaklaxti.

³ Əmma Gibeon ahaliliri Yəxuaning Yeriho bilən Ayioqa nemə kəloqinini angliqanda,⁴ ular hiylə-mikir ixlitip, əzlrini uzun səpərdə boləqandək kərsitip, exəklərgə kona taqar-hurjun bilən kona, yirtik-yamak xarab tulumlirini artip,⁵ putlirioqa yamak qüxkən kona kəxlərni kiyip, kona jul-jul eginlərni üstigə orioqan idi; ular səpərgə aloqan nanlarning həmmisi pahtilixip kurup kətkənidi. ⁶ Ular Gilgal qedirgəhioqa berip Yəxuaning kəxioqa kirip uning bilən Israilaroqa: — Biz yirək yurttin kəldük; biz bilən əhdə tüzənglər, dedi.

⁷ Ləkin Israilar Hiwiylaroqa jawab berip: — Silər bizning arimizda turuwatqan muxu yərləklər boluxunglar mumkin; undaqtə biz silər bilən kəndəkmə əhdə tüzimiz? — dedi.

⁸ Ular Yəxuoqa: — Biz sening kulliringimiz, dedi. Yəxua ulardin: — Silər kim, kəyərdin kəldinglər? — dəp soridi.

⁹ Ular uningoqa jawab berip: — Sening kulliring bolsa Pərwərdigar Hudayingning namini angliqanliki üqün nəhayiti yirək yurttin kəldi. Qünki biz Uning nam-xəhritini wə Uning Misdə kəloqan həmmə ixlirini,¹⁰ xundəqlə Uning İordanning u təripidiki Amoriylarning ikki padixahı, yəni Həxbonning padixahı Sihon bilən Axtarotta turukluk Baxanning padixahı Ogka nemə kəloqinini anglidük.¹¹ Xunga əksəqallirimiz bilən yurttə turoquqi həmmə həlk bizgə səz kilip: — Qəlunglaroqa səpərgə lazimlik ozuk-tülük elip, berip Israilar bilən kərüxüp ularoqa: «Biz silərnəning kullukunglarda bolimiz; xunga biz bilən əhdə tüzünglər», dənglər, dəp bizni əwətti. ¹² Silərnəning kəxinglaroqa qarap yoloqa qikkən künidə biz səpərimiz üqün əyimizdin aloqan nan issik idi, mana hazır u kurup, pahtilixip ketiptu. ¹³ Bu xarab tulumliri bolsa xarab kəqiliqanda yengi idi, mana əmdi yirtilip ketiptu. Biz kiygən bu kiyimlər wə kəxlər səpərnəning intayin uzunlukidin konirap kətti, — dedi.

¹⁴ Xuning bilən Israilar ularning ozuk-tülükidin azraq aldi, ləkin Pərwərdigardin yol sorimidi.

¹⁵ Xundəq kilip, Yəxua ular bilən sülhi tüzüp, ularni tirik kəyoxkə ular bilən əhd bəqlidi; jamaət əmiririmu ularoqa kəsəm kilip bərdi.

¹⁶ Ular əhdə bəqlixip üq kündin keyin, bu həlkning əzlrigə kəxna ikənlikini, əzlrining arisida olturuxluk ikənliki ularoqa məlum boldi. ¹⁷ Israilar səpərinə dawamlaxturup üqinqi künə ularning xəhərlirigə yetip kəldi; ularning xəhərliri Gibeon, Kəfirah, Bəərot bilən Kiriət-yearim idi. ¹⁸ Jamaətnəning əmiriliri ilgiri Israilning Hudasi Pərwərdigarning nami bilən ularoqa kəsəm kəloqan boləqəqə, Israilar ularoqa hujum kilmidi. Buning bilən pütkül jamaət əmirilər üstidin qəotuldəxkili turdi. ¹⁹ Ləkin əmirlərnəning həmmisi pütkül jamaətkə: — Biz ularoqa Israilning Hudasi Pərwərdigarning nami bilən kəsəm kilip bərgəqəqə, ularoqa qəol təgküzəlməymiz.

²⁰ Biz ularoqa kəloqan kəsəmənimiz tūpəylidin, üstimizgə qəzəp qüxməsliki üqün ularni tirik kəlduruxmiz kərkə; ularoqa xundəq kilmisəq bolmaydu, dedi. ²¹ Andin əmirlər jamaətkə yənə: — Ular ni tirik kəyonglar; həlbuki, ular pütkül jamaət üqün otun yəroquqi wə su toxuquqilar bolidu, dedi. Bu ix əmirlər jamaətkə dəgəndək bolidi.

²² U wəqittə Yəxua ularni kəqirip ularoqa: — Silər arimizdiki yərləklər turup, nemixkə biz yirəktin kəldük, dəp bizni əldidinglər? ²³ Buning üqün silər əmdi lənətkə kəlip, arənglarda Hudayimning əyi üqün otun yəridioqan wə su toxuydioqan kəl boluxtin birər adəmmu mustəsna bolmaydu, — dedi.

9:1 «Uluq dengiz» — həzirki «Ottura Dengiz»dur.

9:4 «əzlrini uzun səpərdə boləqandək kərsitip...» — yəki «əzlrini əqlilər kilip kərsətkən,...» yəki «birmunqə ozuk-tülük təyyarlioqan,...».

9:5 «səpərgə aloqan nanlar... kurup kətkənidi» — yəki «səpərgə aloqan nanlar... kurup kətkəndiuiwilip kətkənidi».

9:10 Qəol. 21:24, 33; Kəan. 1:4

9:14 «ularning ozuk-tülükidin azraq aldi» — bəlkim ularning səzliri rast-yəloqanliki bilix üqün ozuk-tülüktdin azraq elip tetip bəqқан boluxi mumkin.

²⁴ Xuning bilən ular Yəxuağa jawab berip: — Pərwərdigar Hodayingning Öz kuli boləjan Musaqə əmr kilip, barlıq zeminni silərgə berixkə, xundakla zeminda turuwatqanlarning həmmisini aldinglardin yökıtxkə wadə kıləjanlıkı kulliring boləjan pekirlarəja enik məlum kilindi; xunga biz silərnıng tüpəylınglardin jenimizdin jəzmən ayrılıp kalimiz dəp wəhimigə qüxüp, bu ıxni kılıp salduk.²⁵ Əmdı biz kəlungəja qüxtuk; nəzirınggə nemə yahxi wə durus kərünsə xuni kıləjin, — dedi.

²⁶ Yəxua ənə xundak kılıx bilən ularni Israilning kolidin kutkuzdi; Israillar ularni ɵltürmidi.

²⁷ Lekin xu küni Yəxua Pərwərdigar tallaydıəjan jayda jamaət üqün wə Pərwərdigarning kurbangahı üqün ularni otun yaroquqılar wə su toxuquqılar dəp bekitti. Ular bügüngə kədər xundak kılıp kəlməktə.

Amoriylarning ittıpakdax kəxunıng üstidin əqalıb kəlıxi — əjayib bir məjizə

10¹ Xundak boldiki, Yerusalemnıng padıxahı Adoni-zədək Yəxuanıng Ayi xəhirini ıxəqal kılıp, uni mutlək yəkətkənlikini, Yeriho bilən unıng padıxahıəja kıləjinidək, Ayi bilən unıng padıxahıəjimu xundak kıləjinini, Gibeonda ɵlturoquqılarning Israil bilən sülh tüzüp, ularning arisida turuwatqənlikini anglap,² u wə həlkı kəttik kərkəti; qünki Gibeon bolsa Ayidin qong xəhər bolup, paytaht xəhərliridək idi; unıng həmmə adəmliri tolimu batur palwanlar idi. ³ Xuning bilən Yerusalemnıng padıxahı Adoni-zədək Həbronning padıxahı Həham, Yarmutning padıxahı Piram, Lakıxning padıxahı Yafiya wə Əqlonning padıxahı Dəbirgə həwər əwətip: — ⁴ Menıng yeniməja kəlip Gibeonlarəja hujum kılıximiz üqün manga mədət beringlar; qünki ular bolsa Yəxua wə Israillar bilən sülh tüzüwalı, — dedi.

⁵ Xundak kılıp Amoriylarning bəx padıxahı, yəni Yerusalemnıng padıxahı, Həbronning padıxahı, Yarmutning padıxahı, Lakıxning padıxahı wə Əqlonning padıxahı — ular əzliri barlıq kəxunliri bilən billə qikıp, Gibeonning udulida bargah tikip, unıngəja hujum kildi.

⁶ Buning bilən Gibeonlıklar Gilgaldiki qedirgahkə, Yəxuanıng kəxıəja adəm əwətip: — Sən öz kulliringni taxlıwətməy, dərhal kəximizəja kəlip mədət berip, bizni kutkuzəjin; qünki taəqlik rayonda ɵlturuxluk Amoriylarning barlıq padıxahliri birlixip bizgə hujum kildi, — dedi.

⁷ Buni anglap Yəxua barlıq jəngqılərnı, jümlidin həmmə batur palwanlarnı elip Gilgaldin yoləja qikti. ⁸ Pərwərdigar Yəxuaəja: — Ulardin kərkmiəjin; qünki Mən ularni sening kəlungəja tapxurdum, ularning həqbiri aldingda put tirəp turalmaydu, — dedi.

⁹ Yəxua Gilgaldin qikıp pütün keqə mengip ularning üstigə tuyuksiz qüxti. ¹⁰ Pərwərdigar ularni Israilning alıdida tiripirən kildi, Yəxua ularni Gibeonda kəttik məəqlup kılıp kirip, Bəyt-Həronəja qikıdıəjan dawan yolida kəəqlap, Azikah bilən Makkədəhkiqə sürüp-toqay kildi. ¹¹ Ular Israildin keqıp, Bəyt-Həronning dawanidin qüxüwatqanda, Pərwərdigar takı ular Azikahkə yətküqə asmandin ularning üstigə qong-qong məldür-taxlarnı yəəqdurdi. Ular əldi; muxu məldürlər bilən ɵltüröləgən Israillar kılıqlap ɵltürəgənlərin kəp idi.

¹² Andin Yəxua Pərwərdigarəja səz kildi, — yəni Pərwərdigar Amoriylarnı Israilning alıəja tapxurəjan künidə u Israilning kəz alıdida Pərwərdigarəja mundak dedi: — «Əy kuyax, Gibeon üstidə tohtap tur! Əy ay, Ayjalon jıləjisi üstidə tohtap tur!»

¹³ Xuni dewidi, həlk dükmənlərdin intikəm elip boləquqilik kuyax mangmay tohtap turdi, aymu tohtap turdi. Bu wəkə Yaxarning kitabida pütöləgən əməsmidi? Kuyax təhminən pütün bir kün

9:24 Kən. 7:1, 2

10:1 «Yerusalemnıng padıxahı Adoni-zədək» — okurmənlərgə enikki, xu qaqda Yerusalemn xəhiri tehi Israillarəja təwə aməs.

10:1 Yə. 6:15; 9:15

10:6 «sən öz kulliringni taxlıwətməy,...» — ıbraniy tilida «kəlungni kulliringdin elip kətmigəy,...».

asmanning otturisida tohtap olturuxka aldirimidi.¹⁴ Pərwərdigar bir insanning nidasioja kulak saloan xundak bir kun ilgiri bolup bakmioan wə keyinmu bolup bakmidi; qunki Pərwərdigar Israil üqün jəng kildi.

¹⁵ Andin Yəxua bilən pütkül Israil Gilgaldiki qedirgahka yenip kəldi. ¹⁶ Əmma u bəx padixah bolsa keqip Makkədahtiki ojaroja yoxuruniwaldi.

¹⁷ Xuning bilən birsı Yəxuaqa məlum kilip: — U bəx padixah tepildi; ular Makkədahtiki ojaroja yoxuruniwaptu, dedi.¹⁸ Yəxua: — Undak bolsa oqarning aqzioja qong-qong taxlarni yumili-tip koyunglar, andin uning aldida adəmlərni kəzətkə koyunglar. ¹⁹ Lekin silər tohtap kəlməy düxmənliringlarni koqlap kəynidə kəlojanlarni kiringlar; ularni əz xəhərlirigə kirgüzmənglar, qunki Pərwərdigar Hudayinglar ularni kolunglaroja tapxurup bərdi, — dedi.

²⁰ Andin xundak boldiki, Yəxua bilən Israillar bularni kirip kattik məolup kilip yokatti; lekin keqip kutulojan bir kalduk mustəhkəmə xəhərlirigə kiriwaldi. ²¹ Andin barlik həlk Makkədahtiki qedirgahka, Yəxuaning kəxioja tinq-salamət yenip kəldi. Həqkim Israillaroja karxi eqiz eqixka jür'ət kılalmidi.

²² Yəxua: — Oqarning aqzini eqip, u bəx padixahni oqardin qikirip mening kəximioja elip kelinglar, — dedi.

²³ Ular xundak kilip bəx padixahni, yəni Yerusəlemning padixahi, Həbronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahini oqardin qikirip uning kəxioja elip kəldi. ²⁴ U padixahlar Yəxuaning kəxioja kəltürülgəndə, Yəxua Israilning həmmə adəmlirini qakirip, əzi bilən jənggə qikkən ləxkər sərdərlirioja: — Kelip putliringlarni bu padixahların gədinigə koyunglar, — dedi. Xundak dewidi, ular kelip putlirini ularning gədənirigə koydi. ²⁵ Andin Yəxua ularoja: — Korkmənglar wə həq hədukmənglar, kəysər wə oqəyrətlik bolunglar; qunki Pərwərdigar silər hujum kiləjan barlik düxmənliringlaroja xundak ixni kildidu, — dedi.

²⁶ Andin Yəxua padixahlarni kiliqlap əltürüp, jəsətlirini bəx dərəhkə esip koydi; ular dərəhlərləning üstidə kəqkiqə esiklik turdi. ²⁷ Kün patkəndə Yəxuaning buyrukı bilən kixilər əlüklərləni dərəhlərdin qüxürüp, ular ilgiri yoxurunojan ojaroja taxlap, oqarning aqzioja qong-qong taxlarni koyup koydi. Bu taxlar taki büküngə kədər xu yərdə turmakta.

Zeminning jənubiy tərripdə urux kilix

²⁸ U küni Yəxua Makkədahni ixəjal kilip, uning padixahi bilən xəhəridiki həmmə həlkning birinimu koymay kiliqlap mutlək yokatti; u Yərihoning padixahioja kiləjinidək Makkədahning padixahiojimu xundak kildi.

²⁹ Andin Yəxua bilən barlik Israillar Makkədahtin qikip, Libnahka berip Libnah xəhərigə hujum kildi. ³⁰ Pərwərdigar unimu padixahi bilən koxup Israilning kolioja tapxurup bərdi; Yəxua uni kiliq bilən urup, xəhəridiki həmmə həlkning birinimu koymay kiliqlap əltürdi; u Yərihoning padixahioja kiləjinidək uning padixahiojimu xundak kildi.

³¹ Andin Yəxua bilən barlik Israil Libnahdin qikip, Lakixka berip, uni kəmal kilip unioja hujum kildi. ³² Pərwərdigar Lakixni Israilning kolioja tapxurdi; ular ikkinqi künilə uni kiliq bilən elip, dəl Libnahka kiləjinidək, xəhəridiki həlkning birinimu koymay kiliqlap əltürdi.

³³ U wəqittə Gəzərləning padixahi Həram Lakix xəhərigə mədət berix üqün qikip kəldi; lekin Yəxua uni barlik adəmliri bilən koxup urup, ularin həqkimni tirik koymay əltürdi.

³⁴ Andin Yəxua bilən barlik Israil Lakixtin qikip, Əglonoja berip uni kəmal kilip, u xəhərgə hujum

10:13 «Yaxarning kitabı» — yəki «Adalətpərwər kixining kitabı». Bu kitab Təwrəttə tepilmaydu; «2Sam.» 1:18dimu tiləja elinidu.

10:21 «...karxi eqiz eqixka jür'ət kılalmidi» — yəki «...təhdit selixka jür'ət kılalmidi».

10:26 Kən. 21:23; Yə. 8:29

kildi. ³⁵ Ular xu küni xəhərnəni elip, uningdiki adəmlərnəni kiliqlidi; xu küni Yəxua xəhərdiki barlik kixilərnəni təltəküs yoxətti; u dəl Ləxixkə kiliqinidək, ularoqimu xundək kildi. ³⁶ Andin Yəxua bilən Israilning həmmisi Əglondin qikip Həbronəja berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁷ Ular uni elip, dəl Əglonda kiliqandək uning padixahini kiliqlap, uningəja karaxlik həmmə yeza-kəntlirini elip, ularning iqidə olturuxluk həmmə adəmning heqbirini qoymay kiliqlap yoxətti. Yəxua xəhərnəni wə iqidiki barlik adəmlərnəni mutlək yoxətti.

³⁸ Andin Yəxua bilən barlik Israillar Dəbirgə berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁹ U xəhərnəni elip wə uningəja karaxlik həmmə yeza-kəntlirini kiliq bilən urup, padixahini tutup, bulardiki barlik adəmlərnəni heqbirini qoymay təltəküs yoxətti. Yəxua Həbronəja kiliqinidək, Libnahkə wə uning padixahəja kiliqinidək, Dəbir bilən uning padixahioqimu xundək kildi.

⁴⁰ Bu tərəkidə Yəxua xu pütün yurti, yəni taqlik rayonni, jənubiy Nəgəw yurtini, Xəfələh oymanlikini, dawandiki yurtlarni hujum kilip elip, həmmə yurti ixəjal kilip barlik padixahliri bilən məqlup kildi. Israilning Hudasi Pərwərdigar buyruqinidək, u heqkimni qoymay, bəlki nəpəsi barlarning həmmisini mutlək yoxətti. ⁴¹ Yəxua Qadəx-Barneadin tartip Gəzaioqə boləjan yurtlarni, xuningdək Goxənni pütkül yurtini taki Gibeonəjoqimu hujum bilən aldi.

⁴² Bu kətimki uruxta Yəxua bu padixahlarni məqlup kilip, ularning zeminini igilidi. Qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar Israil tərəptə turup jəng kildi.

⁴³ Andin Yəxua bilən barlik Israil Gilgaldiki qedirgəhəja yenip kəldi.

Ximaliy ittipəkdəx əllər bilən urux kiliş

11 ¹ Əmma Həzorning padixahi Yabin bularni anglap Madonning padixahi Yobab bilən Ximronning padixahi wə Aqsafning padixahioja adəm əwətti, ² xundəklə ximaldiki taqlik rayondiki padixahlarəja, Kinnərotning jənubidiki tüzlənglik, oymanlik wə ojarəbtiki Dor egizlikidiki həmmə padixahlarəja əlqi əwətti; ³ U yənə xərk bilən ojarəb tərəptiki Kanaaniylar, Amoriylar, Hittiylar, Pərizziylar bilən taqlik rayondiki Yəbusiylar wə Hərmən teqining etikidiki Mizpəh yurtda turuwatqan Həwiylarni qəqirdi. ⁴ Ular, yəni padixahliri wə barlik koxunliri qikti; ularning sani dengiz səhilidiki kumdək kəp idi, ularning nuroqun at wə jəng hərwiliri bar idi. ⁵ Bu həmmə padixahlar bir bolup yioqlip, Israil bilən jəng kiliş üqün Mərom sulirining boyda qedirlarni tikti.

⁶ Ləkin Pərwərdigar Yəxuaəja: — Sən ulardin heq kərkəmiojən; qünki Mən ətə muxu wəqitlarda ularning həmmisini Israilning aldidə həlakətkə tapxurimən. Sən ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta kəydürüwətsən, — dedi.

⁷ Buni anglap Yəxua bilən uning həmmə jəngqiliri Mərom sulirining yenioja berip, ularning üstigə tuyuksiz qixup hujum kildi. ⁸ Pərwərdigar ularni Israilning kəlioja tapxurdi; ularni urup Qong Zidon wə Misrəfot-Mayiməjoqə, xundəklə xərk tərəptiki Mizpəh wədisioqə sürup berip, ulardin heqbirini qoymay kiliqlap əltürdi. ⁹ Yəxua Pərwərdigarning əzigə buyruqinidək kilip, ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta kəydürüwətti.

¹⁰ Xu qəoqda Yəxua kaytip berip, Həzorni ixəjal kilip, uning padixahini kiliqlap əltürdi. Həzor bolsa xu dəwrlərdə axu barlik əllərnəni bəxi idi. ¹¹ Israillar xəhər iqidə olturuxluk həmmisini kiliqlap əltürup, heq nəpəs igisini qoymay həmmisini üzül-kesil yoxətti; Həzorni Yəxua otta kəydürüwətti. ¹² Xu padixahlarning barlik paytəht xəhərlirini elip, ularning padixahlirini məqlup kildi; Pərwərdigarning kuli boləjan Musa buyruqinidək, u ularni kiliqlap üzül-kesil yoxətti. ¹³ Ləkin egizlikə selinəjan xəhərlərnəni bolsa, Israil kəydürmidi; Yəxua ulardin pəkət

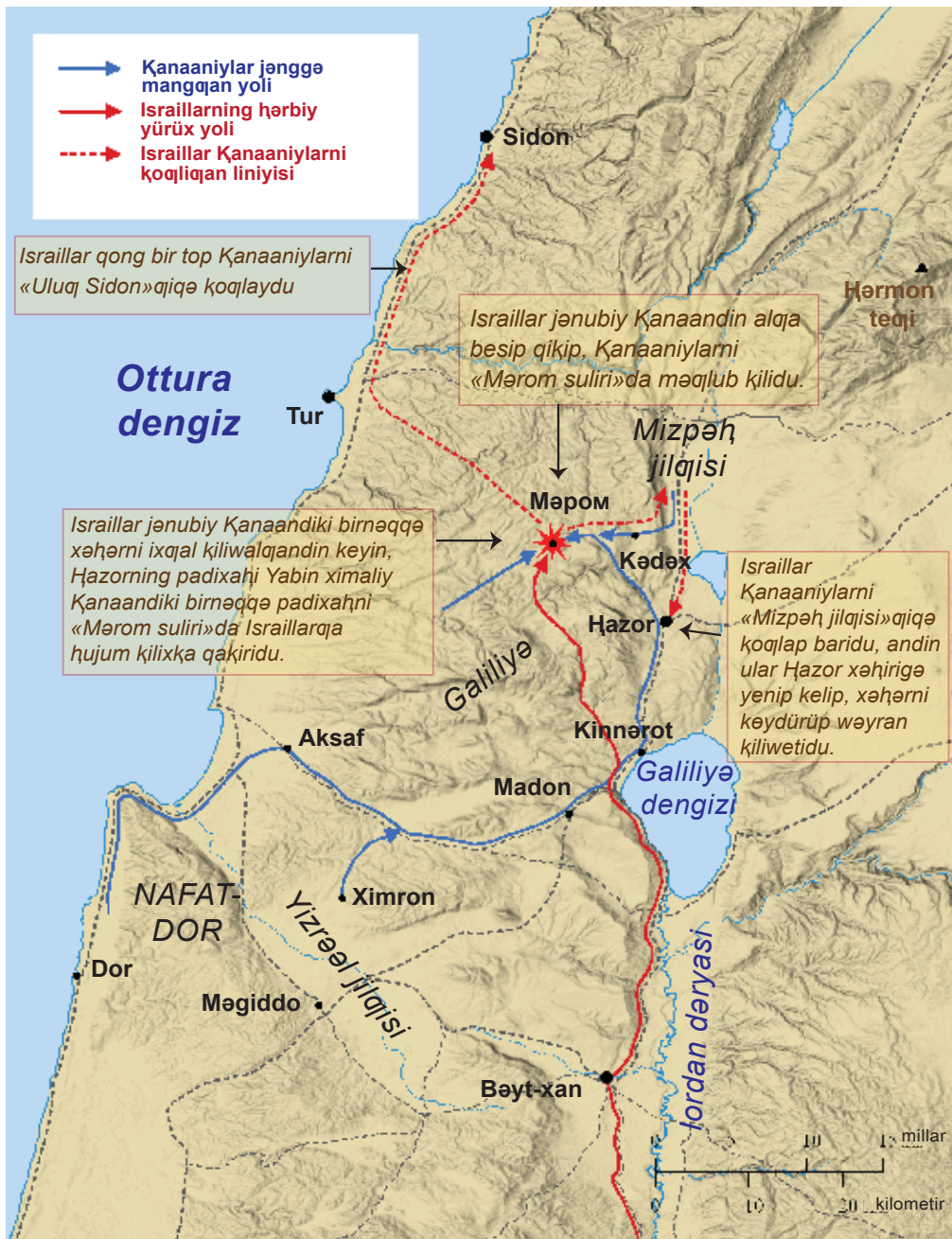
10:40 Kə. 7:2; 20:16, 17; Yə. 8:2

11:2 «Dor egizliki» — yəki «Nəfat-Dordiki».

11:12 Kə. 20:16, 17; Yə. 10:40

Yəxua pəyğəmbərnin Qanaanning ximaliy tərpidiki hərbiy yürüxliri

Hazornila keydürüwətti. ¹⁴ Israillar bu xəhərlərdiki qəniymətlərni wə qarpaylarni əzligə olja kilip aldi, lekin iqidiki həmmə adəmlərni kiliqlap yəqattı; ular birmu nəpəs igisini tirik qoymidi.

¹⁵ Pərwərdigar Əz kuli boləjan Musaqə nemə buyruəjan bolsa, Musamu Yəxuaqə xuni buyruəjanidi wə Yəxuamu xundak kildi. U Pərwərdigarning Musaqə buyruəjanidin heqnemini kəldurmay həmmi xə boyiqə ada kildi..

¹⁶ Xu tərəkədə Yəxua xu zeminning həmmisini, yəni taqlıq rayondiki zeminlarni, barlıq jənubiy Nəgəw zeminini, barlıq Goxən zeminini, oymanlıktiki zeminlarni, tüzlängliktiki zeminlarni wə Israilning taqlıq rayonlirini wə Xəfəlah oymanlıkini, ¹⁷ Seir dawiniəiqə sozuləjan Həlak teəjidin taki Hərmon teəjining etidikiki Liwan jiləjisiəja jaylaxkan Baal-Gadkiə boləjan zeminni igilidi; u ularning həmmə padixahlirini tutup ularni olümgə məhkum kildi. ¹⁸ Xu tərəkədə Yəxua bu həmmə padixahlar bilən uzun wəkit jəng kildi. ¹⁹ Gibeonda olturaklaxkan Həwiylərdin baxka, heqbir xəhər Israil bilən sulh tüzmedi. Israil ularning həmmisini jəng arkiqlə aldi. ²⁰ Qünki ularning kənglining kəttik kəlinixi, Israil bilən jəng kəlix niyitidə boluxi Pərwərdigardin idi; buning məksiti, ularning üzül-kesil yəkitilixi; yəni, ularəja heq rəhim kəlinmay, əksiə Pərwərdigar Musaqə buyruəjanidə ularning yəkitilixi üqün idi.

²¹ U wəkitə Yəxua kelip Anakiyləja hujum kilip ularni taqlıq rayondin, Həbrondin, Dəbirdin, Anabdin, Yəhudaning həmmə taqlıq rayoni bilən Israilning həmmə taqlıq rayonidin yəqattı; Yəxua ularni xəhərliri bilən koxup üzül-kesil yəqattı. ²² Xuning bilən Israilarning zeminida Anakiylərdin heqbirimu kəldurulmıdi; pəkət Gaza, Gat wə Axdodta birməqsisla kəldi.

²³ Xu tərəkədə Yəxua Pərwərdigar Musaqə wədə kiləndək pütkül zeminni aldi; Yəxua uni Israiləja ularning koxun-kəbilisi boyiqə miras kilip təkşim kildi. Andin zemin jəngdin aram tapti.

Ixoql kilinojan zemin wə xəhərlər

12 ¹ Israil İordan dəryasining u tərpidə, yəni kün qikix tərpidə ikki padixahni öltürdi. Ular ularning zeminini, yəni Arnon dəryasidin tartip Hərmon taqlıqəja tutaxkan zemin bilən xərk tərəptiki barlıq Arabah tüzlänglikini igilidi. Xu ikki padixahlar bolsa: —

² birsi Həxbonda turuxluk Amoriylarning padixahı Sihon; u Aroər (Aroər Arnon dəryasining boyida) wə Arnon jiləjisidiki xəhərdin tartip, Gileadning yerimini əz iqiə aləjan Yəbbok dəryasiəiqə (bu Ammoniylarning qəgrisi idi) boləjan yərlərdə səltənət kilatti; ³ u səltənət kiləjan zemin yənə xərk tərəptiki Kinnərot dengizidin tartip Arabah dengiziəiqə, yəni Xor dengiziəiqə sozuləjan Arabah tüzlänglikini, xundakla xərk tərəptiki Bəyt-Yəximotkə baridiəjan yolni wə jənub tərpidə Pisgah teəjining dawanlirining qetigiqə sozuləjan zeminni əz iqiə alatti..

⁴ Uningdin baxka Israil Baxan padixahı Ogning zeminini aldi; u Rəfayiyar deyilidiəjan gigantlarning kəldükidin biri idi (ular Axtarot wə Ədrəydə turatti). ⁵ U Hərmon teəjidiki yurtləja, Salkah wə pütkül Baxan zeminioja, yəni Gəxuriylar bilən Maakatiylarning qəgrisiəiqə, xuningdək Gileadning yerimioja, taki Həxbonning padixahı Sihonning qəgrisiəiqə səltənət kilatti.

⁶ Pərwərdigarning kuli boləjan Musa bilən Israillar bularəja hujum kilip məəqlup kiləjanidi wə Pərwərdigarning kuli Musa xu zeminni Rubənlərgə, Gadlarəja wə Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bərgənidi..

11:15 Mis. 23:32, 33; 34:12; Qel. 33:52; Kan. 7:2; 20:16

11:16 «Israil taqlıq rayonliri» — xu rayonning keyinki nami.

11:17 «Həlak teəji» — yaki «Silik Taəji».

11:21 «Anakiylar» — gigantlərdin boləjan bir kəbila.

12:1 «İzahət» — muxu bablardiki məzmunlarni obdanrak qüxinix üqün münasiwətlik haritələri kərəng.

12:3 «Kinnərot dengizi» — yaki «Galiliyə dengizi». «Xorluk dengiz» — həzir «Ölük Dengiz» dəp atilidi.

12:4 Kan. 14

12:6 Qel. 21:24; 32:33

⁷ Təvəndikilər Yəxua bilən Israillar Iordan daryasining qərbi tərpidə hujum kilip məşlup kiləjan padixahlardur; ularning zeminliri Liwan jilojisediki Baal-Gadtin tartip, Seirning dawanlirining yenidiki Həlak teoqioqə boləjan zeminlardin ibarət idi. Yəxua bu zeminlarni Israilning qoxun-kəbililiri boyiqə ularəja miras kilip bərdi, ⁸ jümlidin taqlıq yurtni, Xəfələh oymanlikini, Arabah tüzənglikini, egizliktiki dawanlarni, qəllüknı wə jənuvtiki Nəgəw zemini, Hittiylar, Amoriylar, Qanaaniylar, Pərizziylar, Hiyiylar wə Yəbusiylarning zeminlirini beləp bərdi: —

⁹ Ularning padixahlirining biri Yerihoning padixahi, biri Bəyt-Əlning yenidiki Ayining padixahi, ¹⁰ biri Yerusalemnin padixahi, biri Həbronning padixahi, ¹¹ biri Yarmutning padixahi, biri Lakixning padixahi, ¹² biri Əglonning padixahi, biri Gəzəning padixahi, ¹³ biri Dəbirning padixahi, biri Gədərnin padixahi, ¹⁴ biri Hormahning padixahi, biri Aradning padixahi, ¹⁵ biri Libnahning padixahi, biri Adullamning padixahi, ¹⁶ biri Makkadahning padixahi, biri Bəyt-Əlning padixahi, ¹⁷ biri Tappuahning padixahi, biri Həfərnin padixahi, ¹⁸ biri Afəkning padixahi, biri Laxaronning padixahi, ¹⁹ biri Madonning padixahi, biri Həzorning padixahi, ²⁰ biri Ximron-Məronning padixahi, biri Aksamning padixahi, ²¹ biri Taanakning padixahi, biri Məgiddoning padixahi, ²² biri Kədəxning padixahi, biri Karməlnin yenidiki Yokneamning padixahi, ²³ biri Dor egizlikidiki Dornin padixahi, biri Goyimning padixahi, ²⁴ biri Tirzahning padixahi bolup, jəmiy ottuz bir padixah idi.

Pərwərdigarning yənə Yəxuaəja səz kilixi

13 ¹ Əmma Yəxua yaxinip, yexi heli bir yərgə berip qələjanidi. Pərwərdigar uningəja mundak dedi: — «Sən əmdi kərip kəldin, yexingmu qongiyip kəldi, lekin yənə igilinixi kərk boləjan nuroqun zemin bar. ² Bu zeminlar bolsa munular: — Filistiyəlnin wə Gəxuriylarning barlıq yurtliri, ³⁻⁴ yəni Misirning xərk tərpidiki Xihor daryasidin tartip, ximal tərpidiki Əkron xəhirining qəgralirioqə sozuləjan yərlər (xu yurt Qanaaniylarning zemini həsəblinatti), jümlidin Gaza, Axdod, Axkelon, Gat wə Əkronidiki bəx Filistiy əmir bəxkuridəjan yurtlar bilən Awwiylarning jənub tərəptiki yurtliri; Zidoniylarəja təwə boləjan Məarahdin tartip Afək bilən Amoriylarning qəgrasioqə boləjan Qanaaniylarning barlıq zemini; ⁵ Gəbaliylarning zemini wə barlıq Liwan zemini, yəni kün qikix tərəptiki Hərmon teoqining etikidiki Baal-gadtin tartip, Hamat rayonioqə kirix eoqizioqə boləjan zeminlar; ⁶ Liwandin tartip Misrəpot-Mayimoqə sozuləjan taqlıqta barlıq oltoruwatqanlarning, yəni Zidoniylarning zemini katarlıqlardin ibarəttur. Bu zemindiki həlkning həmmisini Mən Israil aldidin qoqliwetmə. Xunga sən qoqum Mening sanga buyruqinim boyiqə buni qək taxlap Israilliklarəja miras kilip təksim kilip bərixing kərk. ⁷ Sən əmdi bu zeminlarni tokkuz kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bəgin».

Iordan daryasining xərk tərpidiki miras zeminlar

⁸ Rubənlər bilən Gadlar bolsa, Manassəhning yerim kəbilisi bilən birlikdə Iordan daryasining u kəti, yəni xərk tərpidə Musaning ularəja bərgən mirasioqə igə boldi; buni Pərwərdigarning kuli boləjan Musa ularəja miras kilip bərgənidi: — ⁹ Ularning zeminliri Arnon jilojisinin boyidiki Aroərdin tartip, jümlidin jiloqining otturisidiki xəhər wə Dibonoqə sozuləjan Mədəba

12:7 Yə. 10:40

12:23 «Dor egizlikidiki Dornin padixahi» — yaki «Nafat-Dordiki dornin padixahi».

13:3-4 «Məarahdin» — yaki «Arahdin».

13:5 «Hamat rayonioqə kirix eoqizioqə...» — yaki «Libo-Hamatkiqə...».

13:8 «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, Manassəhning yerim kəbilisi bilən birlikdə...» — ibraniy tilida «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, uning bilən birlikdə...».

Kanaan (Pələstin)

(Yəxua pəyğəmbər zeminni təksim kılqandın keyin)

tüzləngliki, ¹⁰ Həxbonda səltənət kıləjan, Amoriylarning padixahı Sihonning Ammoniylarning qeğrisiojiqə boləjan həmmə xəhərliri; ¹¹ Gilead bilən Gəxuriylar wə Maakatiylarning qət yurtliri, Hərmon teoqining həmmisi wə Salkahəjiqə sozuləjan barlık Baxan zemini; ¹² gigantlar boləjan Rəfayiyilarning kəlduk nəslidin boləjan Axtarot bilən Ədrəydə səltənət kıləjan Ogning Baxandiki pütkül padixahlıq zeminidin ibarət idi; muxu zemindikilərnı Musa məoqlup kılıp, zeminliriəja igə boldi. ¹³ Ləkin İsrailar Gəxuriylar bilən Maakatiylarnı öz yurtliridin qoqliwətmidi; xunga Gəxuriylar bilən Maakatiylar bğüngiqə İsrail arisida turmaqta.

¹⁴ Ləkin Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən; İsrailning Hudasi Pərwərdigar ularəja eytkinidək, Pərwərdigarəja atap otta sunuləjan kurbanlıqlar ularning mirasidur..

¹⁵ Musa Rubənlər kəbilisigə, jəmət-ailliri boyiqə yurtlarnı miras kılıp bərdi. ¹⁶ Ularning zemini bolsa Arnon jiloqisining yenidiki Aroərdin tartip, jiloqining ottusidiki xəhər wə Mədəbaning yenidiki pütkül tüzlənglik, ¹⁷ Həxbon wə uningəja qaraxlık tüzləngliktiki həmmə xəhərlər, Dibon, Bamot-Baal, Bəyt-Baal-Meon, ¹⁸ Yəhəz, Kədəmot, Məfaat, ¹⁹ Kiriataiyim, Sibmah, wə «Jiloqə teoqi»diki Zərət-Xahar, ²⁰ Bəyt-Peor, Pisgah teoqidiki dawanlar, Bəyt-Yəximot, ²¹ tüzləngliktiki barlık xəhərlər wə Həxbonda səltənət kıləjan, Amoriylarning padixahı boləjan Sihonning pütkül səltənətinin zeminini öz iqigə aldi. Bu padixah wə uning bilən xu yurtta olturuxluk, Sihonəja beqinəjan sərdarlar Əwi, Rəkəm, Zur, Hur wə Rəba katarlık Midiyan əmirliiri bolsa Musa tərpidin əltürüləgəndi. ²² Xu wəqəttə İsrailar əltürgənlər iqidə Beorning ooqlı palqı Ba-laammu bar idi; unimu ular kiliqlap əltürgəndi..

²³ Rubənlərnin zeminining qeğrasi İordan dəryasining əzi idi. Rubənlərnin jəmət-ailliri boyiqə ularəja bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıiri idi..

²⁴ Musa yənə Gad kəbilisigə, yəni Gadlarning jəmət-ailliri boyiqə ularəja miras bərup bərgəndi.

²⁵ Ularning zeminliiri bolsa Yaazər bilən Gileadning barlık xəhərliri, Ammoniylarning zeminining yerimi taki Rabbah aldidiki Aroərgiqə, ²⁶ Həxbondin tartip Ramat-Mizpəh wə Bətonimojiqə, Maənanayimdin tartip Dəbirning qeğrisiojiqə, ²⁷ jiloqiəja jaylaxqan Bəyt-Həram, Bəyt-Nimrah, Sukkot wə Zafonlar, Həxbonning padixahı Sihonning səltənətinin İordan dəryasining xərkiy kətidiki kəloqan kismi, dəryani yaqilap Kinnərət Dengizining u bəxiəjiqə idi.

²⁸ Gadlarning jəmət-ailliri boyiqə ularəja bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıiri idi.

²⁹ Musa Manassəhning yerim kəbilisigimu miras bərgəndi; Manassəhning yerim kəbilisigə jəmət-ailliri boyiqə bu miras bərup beriləgəndi: — ³⁰ zeminliiri Maənanayimdin tartip, pütkül Baxan zemini, Baxanning padixahı Ogning pütkül səltənətinin zemini wə Yairning barlık yeza-kəntliiri (bu yeza-kəntlər Baxanning əziəja jaylaxqan bolup, jəmiy atmix idi), ³¹ Gileadning yerimi bilən Baxan padixahı Ogning səltənətidiki Axtarot wə Ədrəy xəhərliri Manassəhning ooqlı Makirning əwladiəja təwə kiliqəjan bolup, Makirlarning yerim kismiəja jəmət-ailliri boyiqə miras kılıp bərup beriləgəndi.

³² Musa İordan dəryasining xərək kətida, Yərihoning udulida, Moabning tüzlənglikliridə boləjan

13:12 «Rəfayiyar» — gigantlar idi. Ular toqruluk «Kən.» 2:10-11, 20, 3:11ni kəring.

13:14 «... Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən» — ibraniy tilida «... u Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən».

13:18 «Yəhəz» — yəni «Yəhəzah».

13:22 Qel. 31:8

13:23 «Rubənlərnin zeminining qeğrasi İordan dəryasining əzi idi» — ibraniy tilida «Rubənlərnin zeminining qeğrasi İordan dəryasining əzi wə uning qeğrisi idi».

13:23 Qel. 34:14, 15

13:30 Qel. 32:14; Kən. 3:4, 14

waktda belüp bərgən miraslar mana bu zeminlar idi..

³³ Lakin Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni təkdin kilmidi; Israilning Hudasi Pərwərdigar ularoqa eytkinidək, U Əzi ularning mirasidur..

Yəhudaoqa təkdin kilingan zeminlar

14¹ Israillarning Qanaan zeminidin aloqan mirasliri təwəndikidək; Əliazar kahin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israil kəbililiridiki jəmət-ailə baxlikliri muxu miraslarni ularoqa belüp bərgən..² Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən tokkuz yerim kəbilə tooqrisida buyruqinidək, ularning hər birining ülxi qək taxlax bilən belüp berildi..³ Qünki kəloqan ikki kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisining mirasini bolsa Musa Iordan dəryasining u tərəpidə ularoqa təksim kilinganidi; lakin u Lawiylarqa ularning arisida heq miras bərmigənidi⁴ (Yüsüpning əwladliri Manassəh wə Əfraim dēgən ikki kəbiligə belūngənidi. Lawiylarqa bolsa, turuxka bolidoqan xəhərlər bekutilip, xundakla xu xəhərlərgə təwə yaylaklardin qarpaylirini bakidoqan wə mal-müluklirini orunlaxturidoqan yərlərdin baxka ularoqa heq ülxlərlni bərmigənidi).

⁵ Pərwərdigar Musaoqa kəndək buyruqan bolsa, Israillar xundək kiling zeminni belūxūwalidi.

Kaləbkə təkdin kilingan zemin

⁶ Yəhudalar Gilgalə, Yəxuaning kexioqa kəldi, Kənistziy Yəfunnəhning oqli Kaləb Yəxuaqa mundaq dedi: — «Pərwərdigar Əz adimi boləqan Musaoqa mən bilən sening tooqrangda Qadəx-Barneada nemə dēgənlikini bilisənoqu; ⁷ Pərwərdigarning adimi Musa meni Qadəx-Barneadin zeminni qarlap kelixkə əwətkəndə, mən kirik yaxta idim; qin etikadlik kənglüm bilən uningə həwər yətküzgənidi..⁸ Əmma mən bilən qikkən kərinaxlirim həlkning kənglini su kiliwətkənidi. Lakin mən bolsam pütin kəlbim bilən Pərwərdigar Hudayimoqa əgəxtim..

⁹ U küni Musa kəsəm kiling: — «Sən pütin kəlbim bilən Pərwərdigar Hudayingə əgəxkining üqün, sening putung dəsəsigən zemin jəzmən əbədgiqə sening bilən nəslingning mirasi bolidu» — dēgənidi. ¹⁰ — Mana Israil qəldə sərgərdan bolup yürgəndə, Pərwərdigar Musaoqa xu səzlərlni dēgən künidin keyinki kirik bəx yil iqidə Əzi eytkinidək meni tirik saklidi. Mana mən bügün səksən bəx yaxka kirdim. ¹¹ Mən muxu kündimu Musa meni qarlaxka əwətkən kündikidək küqlükən, məyli jəng kilix bolsun yaki bir yərgə berip-kelix bolsun, mening yənla baldurkəidək küq-dərmanim bardur.. ¹² Əmdi Pərwərdigar xu künidə wədə kilingan bu taqlıq yurtni manga miras kiling bərgin; qünki u küni sənmu u yərdə Anakiylar turidoqanlikini, xundakla qong həm mustəhkəm xəhərlər barlikini anglidingə. Lakin Pərwərdigar mən bilən billə bolsila, Pərwərdigar eytkinidək mən ularni kooqliwetimən..

¹³ Buni anglap Yəxua Yəfunnəhning oqli Kaləbkə bəht-bərikət tiləp, Həbronni uningə miras kiling bərdi. ¹⁴ Xunga Həbron taki bügüngiə Kənistziy Yəfunnəhning oqli Kaləbning mirasi bolup turmaqta; qünki u pütin kəlbil bilən Israilning Hudasi Pərwərdigarə əgəxkən ¹⁵ (ilgiri

13:32 «Musa Iordan dəryasining xərk kətidə, Yerihoning udulida, Moabning tüzənglikliridə boləqan waktda...» — «Qəl.» 22-babni kərləng.

13:33 Qəl. 18:20; Kən. 10:9; 18:2

14:1 Qəl. 34:17

14:2 Qəl. 26:55

14:6 Qəl. 14:24; Kən. 1:36

14:7 «qin etikadlik kənglüm bilən» — ibranıy tilida «pütin kənglüm bilən» dəp ipadiliniidu. Qarlıoquqlardın pəkət Kaləb bilən Yəxuala zemin tooqrulıq adəmnıng iman-etikadını riqbətəndüridoqan həwərləni yətküzgənidi («Qəl.» 13-14-bab).

14:8 Qəl. 14:24

14:11 «...bir yərgə berip-kelix bolsun...» — ibranıy tilida «qikix-kirix bolsun...» bilən ipadiliniidu.

14:11 Qəl. 27:17; Kən. 31:2

14:12 «Anakiylar» — gigantlardın boləqan bir kəbilə.

Həbron bolsa Kiriati-Arba dəp atilatti. Arba degən adəm Anakiylar arisida əng dangki qıqқан adəm idi). Xundak kılıp zemin jəngdin aram tapti..

Yəhudalarəja təkdım kılınəjan zeminning qegrasi wə xəhərliri

15¹ Yəhudalar kəbilisining mirasi bolsa jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip erixkən zemin bolup, jənubiy tərəpning uqi Edomning qegrısıəja wə Zin qəligə tutaxti; ² jənubiy qegrısı «Xor dengizi»ning ayıqıdın, yəni jənubiy tərəpkə qokqıyıp qıqқан koltuktın baxlinip,.....

³ «Serik Exək dawını»ning jənub tərəpidin ətüp, Zinoja tutaxti; andin Qadəx-Barneaning jənubını yaqılarp Həzronəja ətüp, Addarəja berip, Karkaahka burulup, ⁴ Azmonəja ətüp Misir ekini bilən qıqıp, uqi dengizəja takixatti. Bu ularning jənubiy qegrısı idi...

⁵ Xərkiy qegrısı bolsa Xor dengizidin İordan dəryasining dengizəja kuyulidiəjan eəjiziəja idi; ximaliy qegrısı bolsa dengizning İordan dəryasining dengizəja kuyulidiəjan eəjizidin baxlinip, ⁶ andin Bəyt-Həglaəja berip, Bəyt-Arabahning ximalidin ətüp, Rubənnıng oqlı Boəhanning texining kexiəja idi; ⁷ andin qegra Aqor jiləjisidin Dəbirgə karap ətüp, u yərdin ximal tərəpigə burulup, jiləjining jənub tərəpidiki Adummimoja qıqıdiəjan dawanning udu-lidiki Gilgaləja yetip berip, andin Ən-Xəməx suliridin ətüp, Ən-Rogəl bulikəja tutixatti; ⁸ u yərdin «Bən-Hınnomning jiləjisi»əja qıqıp, Yəbusiylar egizlikidin, yəni Yerusalemining jənub tərəpidiki dawandin ətüp, andin Hınnom jiləjisining aldiəja, yəni şərb tərəpkə, Rəfayılarning jiləjisining ximaliy bexidiki taəjning qokkısıəja qikti; ⁹ qegra bu taəjning qokkısidin Nəftəah süyining bulikəja berip, andin Əfron teəjidi xəhərlirining yeni bilən qıqıp, u yərdin Baalah (yəni Kiriati-Yearim)əja yetip berip, ¹⁰ andin Baalahtin ətüp, şərb tərəpigə kəyirilip Seir teəjəja berip, Yearim teəji (yəni Kesalon)ning ximaliy baqrıdın ətüp, Bəyt-Xəməxə quxüp, Timnahtin ətü; ¹¹ andin ximaləja karap Əkronning dawını bilən qıqıp Xikronəja ətüp, Baalah teəjining yenioja tutixıp, Yabnəəlgə yetip, andin uqi dengizəja takaxkanıdi. ¹² Şərb tərəpidiki qegrısı bolsa dengiz boyliri idi. Yəhudalarning jəmət-aililiri boyiqə ularəja tohtitiləjan tət tərəpidiki qegra mana xu idi...

¹³ Yəfunnəhning oqlı Kaləbgə bolsa, Pərwərdigarning Yəxuaəja bərgən əmri boyiqə, uningəja Yəhudalarning arisida bir ülüx, yəni Anakning atisi Arbaning xəhəri boləjan Həbron ata kılindi. ¹⁴ Kaləb xu yərdin Xəxay, Aħıman wə Talmay degən üq Anakiyni kəqliwətti; ular üqi Anakning əwladi idi. ¹⁵ Andin xu yərdin qıqıp, Dəbirdə turuwatқанlarəja hujum kildi (il-giri Dəbirning nami Kiriati-Səfər idi). ¹⁶ Kaləb: — Kimki Kiriati-Səfərgə hujum kılıp uni alsa, uningəja kizim Aksahni hotunlukka berimən, degənidi.

¹⁷ Kaləbning ukisi Kenazning oqlı Otniyəl uni ixəjal kildi, Kaləb uningəja kizi Aksahni hotunlukka bərdi. ¹⁸ Xundak boldiki, kiz yatlık bolup uning kexiəja barar qaəjda, erini atisidin bir parqə yər soraxka ündidi. Aksah exəktin quxuxigə Kaləb uningdin: — Sening nemə təlipəng bar? — dəp soridi...

14:15 «Kiriati-Arba» — «Arbaning yeza-kəntiliri» degən mənida.

15:2 «Xor dengizi» — yənə «Əlülk Dengiz» dəpmu atilidu.

15:2 Qəl. 34:4

15:3 «Serik Exək dawını» — ibraniy tilida «Akrabbim dawını», bəzidə xundak atilidu.

15:4 «uqi dengizəja takixatti» — bu dengiz «Ottura Dengiz»dur. «ularning jənubiy qegrısı» — ibraniy tilida «silərnıng jənubiy qegranglar».

15:8 «Bən-Hınnom» — «Hınnomning oqlı» degən mənida.

15:12 Qəl. 34:6

15:13 Yə. 14:15; Hək. 1:20

15:14 Hək. 1:10

15:18 «Aksah exəktin quxuxigə Kaləb uningdin ... soridi» — bu ix səl sirlik tuyulidu. Nemixka Otniyəlning əzi bu tələpni kəymaydu? 18-ayətkə kəriəjanda, pürsət kəlkəndə, Aksah əzi dadisiəja 19-ayətiki tələpni kəyidu.

¹⁹ U jawab berip: — Meni alahidə bir bərikətligəysən; sən manga Nəgəwdin qəojjirək yər bərgənəkənsən, manga birnəqqə buləkənimu bərgəysən, — dedi. Xuni dewidi, Kaləb uningəja üstün buləkələr bilən astin buləkələri bərdi.

²⁰ Təwəndikilər Yəhuda qəbilisigə ularning jəmət-aililiri boyiqə təgkən miras ülxlərdur: —

²¹ Yəhuda qəbilisining əng jənubiqa jaylaxkan, Edom qəgrisi tərəptiki xəhərlər: — Kabzəəl, Edər, Yagur, ²² Kinah, Dimonah, Adadah, ²³ Kədəx, Həzor, Yitnan, ²⁴ Zif, Tələm, Bealot, ²⁵ Həzor-hadattah, Keriot-Həzron (yəni Həzor), ²⁶ Amam, Sema, Moladah, ²⁷ Həzar-Gaddah, Həxmon, Bəyt-Pələt, ²⁸ Həzar-Xual, Bəər-Xeba, Biziotiya, ²⁹ Baalah, Ijim, Ezəm, ³⁰ Əltolad, Kesil, Hormah, ³¹ Ziklag, Madmannah, Sansannah, ³² Libaot, Xilhim, Ayin və Rimmon katarliklər jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi.

³³ Xəfələh oymanlikidiki xəhərlər bolsa Əxtəol, Zoreah, Axnah, ³⁴ Zanoah, Ən-Gannim, Tappuah, Ənam, ³⁵ Yarmut, Adullam, Sokoh, Azikah, ³⁶ Xaarayim, Aditaim, Gədərah və Gədərotaim bolup, jəmiy on tət xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi. ³⁷ Bulardin baxka yənə Zinan, Hədashah, Migdal-Gad, ³⁸ Dilean, Mizpah, Yoktəəl, ³⁹ Lakix, Bozkət, Əglon, ⁴⁰ Kabbon, Lahmas, Kitlix, ⁴¹ Gədərot, Bəyt-Dagon, Naamah və Makkədəh bolup, jəmiy on altə xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi.

⁴² Buningdin baxka yənə Libnah, Etər, Axan, ⁴³ Yəftah, Axnah, Nəzib, ⁴⁴ Keilah, Akzib və Marəxah bolup, jəmiy tokkuz xəhər və yənə ularəja qəraxlik kənt-kixlaklərmu bar idi; ⁴⁵ yənə Əkron bilən uningəja qəraxlik yeza-kəntlər, ⁴⁶ xundakla Əkronning qərb tərəpidin tartip Axdodning yenidiki həmmə xəhərlər bilən ularning kənt-kixlakliri qoxulup, ⁴⁷ Axdod və uningəja qəraxlik yezilar və kənt-kixlaklər, Gaza xəhiri və xundakla Misir ekiniqə və Uluq Dengizning kirojikiqə, uningəja qəraxlik yezilar və kənt-kixlaklər bar idi.

⁴⁸ Taoqlik rayondiki xəhərlər: — Xamir, Yattir, Sokoh, ⁴⁹ Dannah, Kiriati-Sannah (yəni Dəbir),

⁵⁰ Anab, Əxtəmoḥ, Anim, ⁵¹ Goxən, Həlon və Giloh bolup, jəmiy on bir xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi.

⁵² Buningdin baxka yənə Arab, Dumah, Exan, ⁵³ Yanim, Bəyt-Tappuah, Afikah, ⁵⁴ Həmtah, Kiriati-arba (yəni Həbron) və Zior bolup, jəmiy tokkuz xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər bar idi.

⁵⁵ Buningdin baxka yənə Maon, Karməl, Zif, Yuttaḥ, ⁵⁶ Yizrəəl, Yokdeam, Zanoah, ⁵⁷ Kayin, Gibeah və Timnah bolup, jəmiy on xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər bar idi.

⁵⁸ Buningdin baxka yənə Həlhul, Bəyt-Zur, Gədor, ⁵⁹ Maarat, Bəyt-Anot və Əltəkon bolup, jəmiy altə xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər bar idi.

⁶⁰ Buningdin baxka yənə Kiriati-Baal (yəni Kiriati-Yearim) və Rabbah degən ikki xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər bar idi.

⁶¹ Qəldiki xəhərlər bolsa: — Bəyt-Arabah, Middin, Səkakah, ⁶² Nibxan, «Xor Xəhiri» və Ən-Gədi, jəmiy altə xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi.

⁶³ Ləkin Yerusalemda olturukluk Yəbusiyləri bolsa Yəhudalar qəojliwətəlmigən; xunga ta bəgüngiqə Yəbusiylər Yəhudalar bilən Yerusalemda billə turmaqta.

15:19 «sən manga Nəgəwdin qəojjirək yər bərgənəkənsən...» — ibraniy tilida pəkət «sən manga Nəgəwdin yərni bərgənəkənsən...» deyilidu. Əməliyəttə Dəbir degən xəhər Nəgəwdə əməs (Nəgəw Yəhudaning jənubiy tərəpidiki qəllük idi), bəliki taoqlik rayonda idi. Ləkin ətrəpida su az boləqaqka, Aksah xu yərni «Nəgəwdək (dəmək, qəojjirək) bir yər» dəp puritidu.

15:32 «... jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularəja qəraxlik kənt-kixlaklər idi» — tizimlanəjan xəhərlər 29 əməs, bəliki 36 xəhər; tizimlanəjan xəhərlərləning namliri bəlkim «qəraxlik kənt-kixlaklər»din birnəqqisini öz iqiğə əlsa kərək (məsilən, 23- və 25-ayəttiki «Həzor»).

15:38 «Mizpah» — yəki «Mizpəh».

15:40 «Lahmas» — yəki «Ləhmam».

15:49 «Kiriati-Sannah» — yəki «Kiriati-Səfər».

15:50 «Əxtəmoḥ» — yəki «Əxtəmoa».

15:62 «Xor Xəhiri» — yəki «İr-Həmmələh».

Yüsuf kəbilisining mirasi — yəni Əfrayim wə Manassəh kəbililirining mirasi

16¹Yüsüpning əwladliri qək taxlinip qıkkən miras zemin bolsa Yerihooğa tutax boləjan İordan dəryasidin tartip, Yerihoning xərk tərpidiki kəllərgiqə boləjan yurtlar wə Yerihodin qikip, qəldin etüp Bəyt-Əlning təqlik rayoniğa sozuləjan yurtlar idi.² Qegrisi Bəyt-Əldin tartip Luzəğa, andin Arkiylarning qegrisidiki Atarotğa yetip, ³andin qərb tərpiyə berip, Yafletiyələning qegrisiğa tutixup, Astin Bəyt-Əronning qetigə quxup, Gəzərgə berip dengizdə ahirlixatti. ⁴Yüsüpning əwladliri, yəni Manassəh bilən Əfrayimlar erixkən miras ülxi mana xu idi.

⁵Əfrayimlarning jəmət-ailiri boyiqə alojan zeminining qegrisi təwəndikidək: — miras zeminning xərk tərptiki qegrisi Atarot-Addardin tartip üstün Bəyt-Əronniyə yetip, ⁶andin dengizəğa berip ximaləğa qarap Mikmitatğa qikti; andin yənə xərk tərpidiki Taanat-Xilohğa qayrilip, uningdin etüp xərk tərpkə qarap Yanoahğa, ⁷Yanoahdin quxup Atarot bilən Naaratğa yetip, Yerihooğa tutixup İordan dəryasiğa qikti.

⁸Qegra Tappuahdin qərb tərpkə qikip Kanah ekiniyəğa berip, dengizəğa yetip ayaqlaxti. Əfrayimning kəbilisigə, yəni ularning jəmət-aililirigə təgkən miras ülxi xu idi. ⁹Buningdin baxka Əfrayimlar üçün Manassəhning mirasining otturisi bərnəqə xəhərlər ayriləjanidi; bu ayriləjan xəhərləning həmmisi qaraxlik kənt-qixlakliri bilən qoxuləjanidi. ¹⁰Əmma Əfrayimlar Gəzərdə olturuxluk Qanaaniylarni qoqliwətmigənidi; xunga Qanaaniylar ta bügüngiqə Əfrayimning arisi tərpkə, məhsus xəxarqi mədikarlar bolup turmaqta.

Manassəhning mirasi

17¹Manassəh Yüsüpning tunji oqlı boləjaqka, uning kəbilisigimu qək taxlinip miras berilən. Manassəhning tunji oqlı Makirning əwladliri (Makir Gileadning atisi idi) batur palwan boləjaqka, ularəğa Gilead bilən Baxan miras kiliş berildi.² Manassəhning qəlojan əwladlirimu, jümlidin Abiezərlər, Hələklər, Asriəllər, Xəkəmlər, Həfərlər bilən Xemidalar öz jəmət-aililiri boyiqə miras ülxi aldi. Bular bolsa Yüsüpning oqlı Manassəhning ər jəmət aililiri idi.

³Əmdi Manassəhning qəwrisi, Makirning əwrisi, Gileadning nəwrisi, Həfərnin oqlı Zəlofihadning oqlı pərzəntliri yəq bolup, pəkət qizlirila bar idi. Uning qizlirining isimliri Mahlah, Noah, Həqlah, Milkah wə Tirzah idi.⁴ Ular kahin Əliazar bilən Nunning oqlı Yəxua wə əmirləning qəxiyəğa berip ularəğa: — Pərwədigar Musəğa biz toqruluk qerindaxlirimiz katarida miras berixkə əmr qiləjanidi, dedi. Xuni dewidi, Yəxua Pərwədigarning əmri boyiqə ularning atisining qerindaxliri katarida ularəğa miras bərdi.⁵ Buning bilən İordan dəryasining u tərpidiki Gilead bilən Baxan zeminliridin baxka, Manassəhkə yənə on ülxi yər berildi.

⁶Qünki Manassəhning qizliri uning oqullirining katarida mirasğa igə boləjanidi; Gilead zemini Manassəhning qəlojan əwladliriyə təgkənidi.

⁷Manassəhning zeminining qegrisi bolsa Axirdin tartip Xəkəmnin utturidiki Mikmitatğa berip, andin jənub tərpiyə qayrilip, Ən-Tappuahda turoquqlarning jayiqəğa tutixatti.⁸ Qünki Tappuahning zemini bolsa Manassəhgə təgkənidi; ləkin Manassəhning qegrisidiki Tappuah

16:1 «xərk tərpidiki kəllərgiqə» — yaki «xərk tərpidiki bulaklarəqiqə».

17:1 «...ularəğa Gilead bilən Baxan miras kiliş berildi» — ibraniy tilida «...uningəğa Gilead bilən Baxan miras kiliş berildi». Məqəddəs Kitabda pütün bir jəmət bəzidə pəkət atisining ismi bilən atilip bir adəmdək kərsitilidu.

17:1 Yar. 46:20

17:3 Qel. 26:33; 27:1

17:4 Qel. 27:7; 36:2

17:6 «Manassəhning qizliri uning oqullirining katarida...» — muxu ayəttiki «Manassəhning qizliri» wə «oqulliri» dəgən səz uning qiz əwladliri wə oqlı əwladlirini kərsitidu.

17:7 «jənub tərpi» — muxu yərdə ibraniy tilida «əng tərpi» dəgən səzlər bilən ipadiləngən.

xəhəri Əfraimoqa təwə idi. ⁹ Qeğrisi u yərdin Kanaḥ ekiniqə qüxüp, jiloqining jənub tərəpi bilən qıktı. U yərdiki xəhərlər bolsa Manassəhning xəhərlirining arisida bolsimu, Əfraimoqa təgdi. Manassəhning qeğrisi jiloqining ximal tərəpi bilən berip dengizə yetip ahirlixatti. ¹⁰ Jiloqining jənub tərəpidiki zemin Əfraimoqa, ximal tərəpidiki zemin Manassəhkə təwə idi; oṛəb tərəpinin qeğrisi dengiz idi. Ularning zemini ximal tərəpidə Axirning ülüxigiqə yetip, xərk tərəpi Issakarning ülüxigə tutaxkanidi.

¹¹ Manassəhkimu Issakar bilən Axirning ülüxliri iqidin Bəyt-Xean wə uningə qaraxlık kəntlər, İbleam bilən uningə qaraxlık kəntlər, Dor aḥalisi bilən Dorəqa qaraxlık kəntlər, Ən-Dor aḥalisi bilən Ən-Dorəqa qaraxlık kəntlər, Taanak aḥalisi bilən Taanakqa qaraxlık kəntlər wə Megiddo aḥalisi bilən Megiddoqa qaraxlık kəntlər, yəni «Üq Egizlik» degən yurt təgdi. ¹² Ləkin Manassəh bu xəhərdikilərnı kooḥliwətəlmidi; Kanaaniylar xu yurtlarda turuwerixkə niyət baolıoqanidi.

¹³ İsrailar barəqanseri küqəyğəqə Kanaaniylarnı əzlırigə həxarqi kılıp bekindurdi, ləkin ularnı öz yərliridin mutlək kooḥliwətəlmidi.

¹⁴ Yüsüplər bolsa Yəxuaqa: — Bizlər Pərwərdigar həziroḥiqə xundak bərikətləp kəlgən, qong bir həlk tursak, sən nemixkə qək taxlax bilən bizgə pəkət bir ülüx miras, bir parqə yərle bərding? — dedi.

¹⁵ Yəxua ularəqa jawab berip: — Əgər silər qong bir həlk bolsanglar, Əfraimning taoḥlık yurti silərgə tar kəlgən bolsa, ormanəqa berip u yərdiki Pərizziylər bilən gigant Rəfayiyar yurtida dərəhlərnı kesip, əzünglar üqün bir jaynı qıqiriwelinglar, dedi.

¹⁶ Ləkin Yüsüplər: — Taoḥlık yurt bizgə yətməydu; xuning bilən bir wəqıttə jilojida turuwatkanlar, məyli Bəyt-Xeanda wə uningə qaraxlık kəntlərdə bolsun yəki Yizrəəl jilojisida turuwatkan Kanaaniylar bolsun, həmmisining təmərdin jəng hərwiliri bar ikən, dedi.

¹⁷ Xundak dewidi, Yəxua Yüsüp jəməti boləqan Əfraim bilən Manassəhğə səz kılıp: — Silər dərəkə qong bir həlkşilər wə zor küqünglar bardur; xunga silərgə pəkət bir ülüxla miras berilsə bolmaydu; ¹⁸ axu pütkül taoḥlık yurtmu silərgə berilidu; gərqə u ormanlık bolsimu, silər uni kesip boxitisilər wə uning ətraplırioḥimu igə bolisilər; Kanaaniylarning təmər jəng hərwiliri bar, xundakla küqlük bolsimu, silər ularnı həydəp qıqiriwətəlsilər, — dedi.

Xilohda yioḥilix — kəloqan yəttə kəbilining mirasi

18 ¹ Pütkül İsrailar jamaiti Xilohqa yioḥilip, u yərdə ibadət qədiri tıkti. Gərqə zemin ularning aldidə boysunduruloqan bolsimu, ² ləkin İsrailar arisida öz miras ülüxi tehi təksim kılınmioqan yəttə kəbilə kəloqanidi. ³ Xunga Yəxua İsrailaroqa mundaq dedi: — «Ata-bowiliringlarning Hudasi Pərwərdigar silərgə bərgən bu zeminni kəlunglarəqa elixkə susluq kılıp kəqənoḥiqə kəynigə sürisilər?» ⁴ Silər əzünglar üqün hər kəbilidin üq adəmnı tallanglar; mən ularnı kəzoḥilip bu pütkül zeminni aylinip qıkip, uni hər bir kəbilə öz miras ülüxigə muwapıq sizip-hatiriləxkə, andin kəximəqa yenip kelixkə əwətimən. ⁵ Ular zeminni yəttə ülüxkə bəlsun; ləkin Yəhuda kəbilisi bolsa jənubtiki öz ülüx zeminida turiwərsun, Yüsüpnin jəmətimu ximal tərəptiki öz ülüx zeminida turiwərsun. ⁶ Silər zeminni yəttə ülüxkə bəlüp, pasilini hatiriləp sizip yeniməqa kelinglar; andin mən Pərwərdigar Hudayimizning aldidə bu

17:11 «Bəyt-Xean» — bəzigə «Bəyt-Xan» deyilidu. «Üq Egizlik» degən yurt — baxkə birnəqqə tərjimilirini uqrixı mumkin.

17:12 Həq. 1:27

17:18 «uning ətraplırioḥimu igə bolisilər» — demək, pəkət taoḥlık rayonoqa əməs, bəliki ətrapidiki wə otturisidiki jilojılarda turoqan Kanaaniylarnı həydiwetip, xu yərlərgimu igə bolisilər.

18:1 «Xiloh» — mukəddəs qədir tunji tikləngən xəhər idi.

yərdə silər üqün qək taxlaymən. ⁷ Əmma Lawiylarning bolsa, aranglarda ülüxi bolmaydu, qünki Pərwərdigarning kahinliki ularning mirasidur. Gad bilən Rubən wə Manassəh yerim kəbilisi bolsa İordan dəryasining u kəti, xərk təripidə Pərwərdigarning kuli boləjan Musa ularəja miras kılıp bərgən yərləni allıkaqan aləjandur».

⁸ Zeminni hatiriləxkə bekitkən kixilar qəzəjilip yoloqə qıqkanda, Yəxua ularəja kəttik jekiləp: — Silər berip zeminni aylinip, uni sızip-hatiriləp mening kəximəja yenip kelinglər; andin mən muxu yərdə, Xilohning əzidə Pərwərdigarning aldida silər üqün qək taxlaymən, dedi.

⁹ Xundək dewidi, bu adəmlər berip zeminni aylinip, uni sızip-hatiriləp, xəhərlər boyiqə yəttə ülüxkə bəlüp, hatirigə sızip, Xilohdiki qedirgahqə, Yəxuaning kəximəja yenip kəldi.

¹⁰ Andin Yəxua Xilohda Pərwərdigarning aldida ular üqün qək taxlidi wə xu yərdə kəbilə-jəməti boyiqə zeminni İsrailəroqə təksim kılıp bərdi.

Binyaminning mirasi

¹¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə qək tartildi; ular qək arkilik erixkən zemin Yəhədalar bilən Yüsuplarning zemini otturisidiki yurt boldi. ¹² Ularning ximaliy qəgrisi İordan dəryasidin baxlap, Yerihoning ximal təripidiki dawanni yandap, qərb təripigə qarap taqlıq yurtkə qıqıp wə Bəyt-Awənni qəligə tutixatti; ¹³ andin Luzəja qıqıp, luz, yəni Bəyt-Əlning jənub təripini yandap ətəp, astin Bəyt-Həronning jənubidiki taqlə yəkin Atarot-Addarəja qüxti; ¹⁴ qəgra xu yərdin ətəp qərbtin jənubkə kəyirilip, Bəyt-Həronning jənubining udulidiki taqlidin Yəhədaların xəhərliridin biri boləjan Kiriət-Baal (yəni Kiriət-Yearim)əja tutaxti. Bu qərb tərəpning qəgrisi idi. ¹⁵ Jənub tərəpning qəgrisi Kiriət-Yearimning qətidin baxlap qərb təripigə mengip, Nəftəhtiki su mənəbisigə tutaxti; ¹⁶ qəgra andin Rəfayiyaların jiləjisining ximal təripigə jaylaxkən Bən-Hinnomning jiləjisining udulidiki taqlıq bəxiə qüxüp, andin Hinnomning jiləji bilən yənə qüxüp, Yəbusiyaların egizlikining jənub təripi bilən mengip, andin Ən-Rogəl bulikəja yətti; ¹⁷ andin ximal təripigə kəyirilip Ən-Xəməx bulikədin ətəp, Aduləlam dawinining udulidiki Gəliotkə berip, Rubənni oqlı Boħanning təxiə qüxüp, ¹⁸ wə Arabəh tüzənglikining ximal təripidiki egizliktin ətəp, Arabəh tüzənglikigə qüxti. ¹⁹ Andin qəgra ximal təripigə qıqıp Bəyt-Həqlahning dawiniəja tutixip, İordan dəryasining jənubiy əqizida, yəni Xor dengizining ximaliy kəltukəda ahirlaxti. Bu jənub tərəpning qəgrisi idi. ²⁰ Xərk qəgrisi bolsa İordan dəryasining əzi idi. Bu Binyaminların ülüxi bolup, ularəja jəmət-ailiri boyiqə tohtitiləjan miras zeminining qəgrisi xu idi.

²¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə təgkən xəhərlər bolsa təwəndikilərdur: — Yeriho, Bəyt-Həqlah, Əmək-Kəziz, ²² Bəyt-Arabəh, Zəmarayim, Bəyt-Əl, ²³ Awwim, Parəh, Ofrah, ²⁴ Kəfar-Həamonay, Ofni wə Geba bolup, jəmiy on ikki xəhər wə ularəja qaraxlık kənt-kixlaklar idi; ²⁵ Buningdin bəxkə Gibeon, Raməh, Bəərot, ²⁶ Mizpah, Kəfirəh, Mozəh, ²⁷ Rəkəm, İrpəl, Taraləh, ²⁸ Zəlah, Hə-Ələf, Yəbusi (yəni Yerusəlem), Gibeəh wə Kiriət bolup, jəmiy on tət xəhər wə uningəja qaraxlık kənt-kixlaklarmu bar idi. Bu bolsa Binyaminların miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularəja berilganidi.

Ximeonning mirasi

19 ¹ İkkinqi qək Ximeonəja qıkti, yəni Ximeonlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning mirasi bolsa Yəhədaların miras ülüxining arisida idi. ² Ularning erixkən

18:12 Yə. 7:2

18:15 «Nəftəhtiki su mənəbisigə» — ibrəniy tilida «Nəftəhtiki sularning bulikəja».

18:16 Yə. 15:7, 8

18:17 Yə. 15:6

18:28 «Hə-Ələf» — yəki pəkət «Ələf» (menisi «ming»)

mirasi iqidə Bəər-Xeba, Xeba, Moladah, ³ Həzar-Xual, Balah, Ezəm, ⁴ Əltolad, Bitul, Hormah, ⁵ Ziklag, Bəyt-Markabot, Həzar-Susah, ⁶ Bəyt-Libaot və Xaruhən bolup, jəmiy on üç xəhər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar idi.

⁷ Buningdin baxka yənə Ayin, Rimmon, Etər, Axan bolup, jəmiy tət xəhər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar ⁸ Həmdə jənub tərəptiki Baalat-Bəər (yəni jənubdiki Ramah) ojiqə boləjan bu tət xəhərnin ətrapidiki həmmə kənt-kixlaklarmu bar idi. Bular Ximeonlar kəbilisining ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə erixkən mirasi idi.

⁹ Ximeonlarning miras ülüxi Yəhudalarning ülüxining iqidin elip berildi; qunki Yəhudalarning miras ülüxi əzlirigə kəplük kıləjanidi, xunga Ximeonlarning miras ülüxi ularning miras ülüxining iqidin berildi.

Zəbulunning mirasi

¹⁰ Üqinqi qək Zəbulunlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning miras qəgrisi Saridka baratti, ¹¹ qəgrisi oərb tərəptə Marealahka berip Dabbəxətkə yetip Yokneamning udulidiki ekinoşa tutixatti; ¹² U Saridtin xərk tərəpigə kayrilip, kün qikixka burulup Kislot-Tabor yurtioşa tutixip, Dabiratka etüp, Yafiyaoşa bardi; ¹³ andin xu yərdin u xərk tərəpigə kün qikixka yənə burulup, Gat-Həfər və Ət-Kazinoşa kelip Neahka sozuləjan Rimmon yurtioşa yetip bardi. ¹⁴ Andin u yərdin ximal tərəpkə kayrilip, Hənnatonə yetip berip, Yiftah-Əlnin jiləjisida ahirlaxti. ¹⁵ Ularınin ülüxi yənə Kattat, Naəlal, Ximron, Yidalah və Bəyt-Ləhəmmimu orap, jəmiy on ikki xəhər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklarnimu öz iqiğə alatti.

¹⁶ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar Zəbulunlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa beriləjanidi.

Issakarning mirasi

¹⁷ Tətinqi qək Issakaroşa qikti, yəni Issakarlər kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ¹⁸ ularoşa beriləjan yurtlar Yizrəlgigə bolup, Kəsullot, Xunəm, ¹⁹ Həfarayim, Xion, Anaharat, ²⁰ Rəbbit, Kixion, Ebəz, ²¹ Rəmət, Ən-Gənnim, Ən-Həddah və Bəyt-Pəzzəzni öz iqiğə aldı; ²² andin qəgrisi Tabor, Xəhəzimah və Bəyt-Xəməxə yetip, İordan dəryasida ahirlaxti; ularning ülüxi jəmiy on altə xəhər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar idi.

²³ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar Issakarlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa beriləjanidi.

Axirning mirasi

²⁴ Bəxinqi qək Axirlər kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ²⁵ ularning zemini Həlkət, Həli, Bətan, Akşaf, ²⁶ Alləmmələk, Amed və Mixalni öz iqiğə aldı; qəgrisi oərb tərəptə Kərməl bilən Xihor-Libnatka tutixip, ²⁷ andin xərk tərəpkə kayrilip Bəyt-Dəgonoşa berip, Zəbulun zemini bilən Yiftah-Əl jiləjisining ximal tərəpidin etüp, Bəyt-Emək bilən Neəlgə yetip berip Kabulning ximal tərəpigə qikti; ²⁸ Ebron, Rəhəb, Həmmən və Kənahni öz iqiğə elip Qəng Zidonə yetip bardi. ²⁹ andin qəgrisi Ramah tərəpigə kayrilip, Tur dəgən mətəhkəm xəhərgə berip, Həsaəhka kayrilip, Akzib bilən Həbəlgə tutax boləjan dengizda ahirlaxti; ³⁰ zemini Ummah, Afək və Rəhəbnimu öz iqiğə aləjan; jəmiy yigirmə ikki xəhər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklarni öz iqiğə aləjanidi.

³¹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər və ularoşa qaraxlıq kənt-kixlaklar Axirlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa beriləjanidi.

19:27 «ximal tərəpi» — ibraniy tilida «sol tərəpi» dəgən səzlər bilən ipadiliniidu.

19:29 «Akzib bilən Həbəlgə tutax boləjan» — yəni «Akzib yurtining yenida».

Naftalining mirasi

³² Altinchi qək Naftalioqa qikti, yəni Naftalilar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ³³ ularning qegrisi bolsa Hələftin qikip, Zaanannimdiki dub dərihidin ötüp, Adami-Nəkəb wə Yəbnəəldin qikip, Lakkumoqa yetip İordan dəryasioqa berip ahirlaxti. ³⁴ Andin oərb tərəpkə qayrılıp Aznot-Taboroqa berip, xu yərdin Hukkokka qikip, jənubta Zəbulunning ülūx zeminioqa tutixip, ximalda Axirning ülūx zeminioqa yetip, kün qikix tərpidə İordan dəryasining yenida, Yəhudaning ülūx zeminioqa ulaxti. ³⁵ Naftalining mustəhkəm xəhərliri Ziddim, Zər, Həmmat, Rakkat, Kinnərət, ³⁶ Adamaḥ, Ramaḥ, Həzor, ³⁷ Kədəx, Ədrəy, Ən-Həzor, ³⁸ Yiron, Migdal-Əl, Hərəm, Bəyt-Anat wə Bəyt-Xəməxlər bolup, jəmiy on tokkuz xəhər wə ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklar idi. ³⁹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklar Naftalilar kəbilisining miras ülūxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoqa berilgənidi.

Danning mirasi

⁴⁰ Yəttinchi qək Danlarning kəbilisigə qikti; u ularning jəmət-aililiri boyiqə tartildi. ⁴¹ Ularning miras zemini bolsa Zoreah, Əxtaol, Ir-Xəməx, ⁴² Xaalabbin, Ayjalon, Yitlah, ⁴³ Elon, Timnataḥ, Əkron, ⁴⁴ Əl-təkəḥ, Gibbeton, Baalat, ⁴⁵ Yəḥud, Bənə-Barak, Gat-Rimmon, ⁴⁶ Mə-Yarkon, Rakkon wə Yafoning udulidiki yurtni öz iqigə aldi. ⁴⁷ Ləkin Danlarning zemini öz kolidin kətkən boləqəqka, Danlar qikip Ləxəmgə hujum kilip uni ixəqal kildi; əhalisini kiliqlap yokitip, u yərnə özining kilip makanlaxti; andin ular Ləxəmgə atisi Danning ismini qoyup, uni Dan dəp atidi. ⁴⁸ Mana bular, yəni bu xəhərlər wə ularoqa qaraxlık kənt-kixlaklar Danlar kəbilisigə, ularning jəmət-aililiri boyiqə miras kilip berilgənidi.

Yəxua pəyoqəmbərnin miras ülūxi

⁴⁹ Bu tərəkidə İsaillər zemini qəgra-qəgra boyiqə bəlup boldi; andin ular Nunning oqlı Yəxuoqa əz arisidin miras bəlup bərdi. ⁵⁰ Pərwərdigarning buyruki boyiqə Yəxua tiliginidək uningə Əfraim taqlıq yurtidiki Timnat-Serah degən xəhərnə bərdi; buning bilən u xəhərnə kurup qikip, uningda turdi. ⁵¹ Mana bular Əliazar kaḥin bilən Nunning oqlı Yəxua wə İsailləning kəbilə-jəmətlirining katta-baxliri bir bolup Xilohda, jəmət qedirining dərwasisining aldida turup, Pərwərdigarning aldi-da qək taxlap bəlup təksim kiləqan miraslardur. Bu tərəkidə ular zeminning təksimatini tügətti.

Panahlik xəhərlər

20 ¹ Pərwərdigar Yəxuoqa səz kilip mundaq dedi: — ² Sən İsailləroqa mundaq degin: — «Əzüm Musaning wasitisi bilən silərgə buyruəqandək, əzūnglar üqün «panahlik xəhərlər»ni tallap bekitinglar; ³ bilməy, tasadipiylikdən adəm urup əltürüp qəyoqan hərəqandək kixi u xəhərlərgə qəqip kətsun. Buning bilən bu xəhərlər silərgə kan intikamini ələqəqidin panahgəḥ bolidu. ⁴ Adəmnə xundaq əltürgən kixi bu xəhərlərnin birigə qəqip berip, xəhərnin qəwəqioqa kelip, xu yərdə xəhərnin əksəqalliriəqə əz əḥwalini eytsun; ular uni əzigə qəbul kilip xəhərgə kirgüzüp, uning əzliri bilən billə turuxioqa uningə jay bərsun..»

19:33 «Adami-Nəkəb» — yəki «Adami, Nəkəb».

19:43 «Timnataḥ» — yəki «Timnah».

19:47 «Ləkin Danlarning zemini öz kolidin kətkən boləqəqka, Danlar qikip...» — bəxka birhil tərjimisi: — «Ləkin Danlarning zemini xular (xu xəhərlər) bilən qəkləngən boləqəqka, Danlar qikip...».

20:2 Mis. 21:13; Qəl. 35:6; Qan. 19:1, 2

20:4 Qəl. 35:22, 23; Qan. 19:4, 5

⁵ Əmdı kən kisasını aloquı uni qoşlap kəlsə, ular adəm ɵltürgən kixini kisasarning qolıoıa tapxurup bərmisun; qünki xu kixining burundın ɵz koxnisioıa heq ɵq-adawiti bolmioıan, bəlki tasadipiy urup ɵltürüp koyoıan. ⁶ Adəm ɵltürgən kixi jamaət aldida sorak kılinoıuqə xu xəhərdə tursun; andın xu wəkıttiki bax kahın ɵlöp kətkəndə, u xu xəhərdin ayrılıp, ɵz xəhırigə, yəni keqıp qıkkən xəhərdiki ɵyigə yenip kəlsun.

⁷ Xuning bilən ular Naftalı taqlık yurtidiki Kədəxni, Əfrayimning taqlık yurtidiki Xəkəmmi wə Yəhudaning taqlık yurtidiki Kiriat-Arba, yəni Həbronni, ⁸ Yerihoning xərk tərıpidiki, İor-dan dəryasining u kətidiki Rubən kəbilisining zeminidin tüzlənglikning qelidiki Bəzəрни, Gad kəbilisining zeminidin Gileadtiki Ramotni wə Manassəh kəbilisining zeminidin Baxandiki Gollanni tallap bekitti.

⁹ Mana bu xəhərlər barlık İsraillar wə ularning arisida turuwatқан musapirlar üqün panahıgah boluxkə bəkitilgən xəhərlərdur; kimki bilməy, tasadipiliktin adəm ɵltürgən bolsa, uning jamaət aldida sorak kılınixidin burun, kən kisasarning qolida ɵlməsliki üqün xu xəhərlərgə keqıp ketixkə bu xəhərlər bəkitilgən.

Lawiylarning turuxioıa xəhərləрни bəkitix

21 ¹ U wəkıtta Lawiy jəmətlirining kattıwaxlırı kahın Əliazar, Nunning ooqlı Yəxua wə İsraıl kəbililirining kattıwaxlırining kəxioıa berip, ² Kənaan zeminidiki Xilohda ularoıa: — Musaning wasıtisi arkılık Pərwərdigar biz toıruıuk; «Ularoıa turuxkə xəhərləрни, mallırı üqün yaylakları koxup bərgin», dəp eytkən, dedi.

³ Xuni dewidi, İsraillar Pərwərdigarning əmri boyıqə ɵz miras ülıxliridin munu xəhərlər bilən yaylakları koxup Lawiylaroıa bərdi: —

⁴ birinqi taxlanoıan qək Kohat jəmətlirigə qıkti; qək taxlinip, Lawiylar iqidiki kahın Hərunning əwladlırioıa Yəhuda kəbilisi, Ximeon kəbilisi wə Binyamin kəbilisining zeminliridin on üq xəhər bəkitildi; ⁵ Andın Kohatning qəloıan əwladlırioıa qək taxlinip, Əfrayim kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Dan kəbilisining zeminidin wə Manassəh yerim kəbilisining zeminliridin on xəhər bəkitildi.

⁶ Gərxonning əwladlırioıa qək taxlinip, Issakar kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Axir kəbilisining zeminidin, Naftalı kəbilisining zeminidin wə Manassəhning yənə bir yerim kəbilisining zeminidin on üq xəhər bəkitildi.

⁷ Mərarining əwladlırioıa, jəmət-aililiri boyıqə qək taxlinip, Rubən kəbilisining zeminidin, Gad kəbilisining zeminidin wə Zəbulun kəbilisining zeminidin on ikki xəhər bəkitildi.

⁸ Bu tərıkidə Pərwərdigar Musaning wasıtisi bilən buyruoıinidək İsraillar qək taxlap bu xəhərlər bilən yaylaklırı koxup, Lawiylaroıa bərdi.

⁹ Ular Yəhudaning kəbilisi bilən Ximeonning kəbilisining zeminidin təwəndə tizimlanoıan munu xəhərləрни bərdi: — ¹⁰ (qək taxlanoıanda, Lawiylarning nəslı boloıan Kohatlar jəmətidiki Hərunning əwladlırioıa birinqi qək qıkkəqkə munu xəhərlər berildi): —

¹¹ ularoıa Yəhudaning taqlık rayonidiki Kiriat-Arba (Arba Anakning atisi idi), yəni Həbron bilən ətrapidiki yaylakları koxup bərdi. ¹² Ləkin xəhərgə təwə ɵtizlar bilən kənt-kıxlakları Yəfunnəhning ooqlı Kaləbkə miras kılıp bərdi. ¹³ Xundak kılıp ular Hərun kahının əwladlırioıa adəm ɵltürgən kixilər panahlinidıoıan xəhər Həbron wə yaylaklırı, yənə ularoıa Libnah bilən yaylaklırı, ¹⁴ Yattir bilən yaylaklırı, Əxtəmoa bilən yaylaklırı, ¹⁵ Həlon bilən yaylaklırı, Dəbir bilən yaylaklırı, ¹⁶ Ayin bilən yaylaklırı, Yuttaı bilən yaylaklırı, Bəyt-Xəməx bilən

20:8 Kən. 4:43

21:1 1Tar. 6:39

21:2 Qəl. 35

yaylaqlirini bərdi; bu ikki kəbilining zeminliridin jəmiy tokkuz xəhərni bərdi. ¹⁷ Mündin baxқа ularоја Binyamin kəbilisining zeminidin Gibeon bilən yaylaqlirini, Geba bilən yaylaqlirini, ¹⁸ Anatot bilən yaylaqlirini, Almon bilən yaylaqlirini qoxup jəmiy tət xəhər bərdi.

¹⁹ Bu tərəkidə kaһınlar, yəni Һarunning əwladliriоја berilgən xəhərlər on üç boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

²⁰ Ular yənə Lawiylarning nəslidin bolоjan Koһatning qalojan jəmətlirigimu xəhərlərnı bərdi. Qək taxlax bilən ularоја bekitilgən xəhərlər munular: — ularоја Əfraim kəbilisining zeminidin ²¹ Əfraimning taolıq rayonidiki adəm əltürgən kixilər panahlinidiоjan xəhər Xəkəm bilən yaylaqlirini, yənə Gəzər bilən yaylaqliri, ²² Kibzaim bilən yaylaqliri wə Bəyt-Һoron bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi; ²³ buningdin baxқа Dan kəbilisining zeminidin Əltəkəһ bilən yaylaqliri, Gibbeton bilən yaylaqliri, ²⁴ Ayjalon bilən yaylaqliri wə Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. ²⁵ Buningdin baxқа Manassəһ yerim kəbilisining zeminidin Taanak bilən yaylaqliri, Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy ikki xəhərni bərdi.

²⁶ Bu tərəkidə Koһatlarning qalojan jəmətlirigə berilgən xəhərlər on boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

²⁷ Lawiylarning jəmətliridin bolоjan Gərхonlarоја bolsa ular Manassəһning yerim kəbilisining zeminidin adəm əltürgən kixilər panahlinidiоjan xəhər Baxandiki Golan bilən yaylaqlirini, xundakla Bəəxterah bilən yaylaqlirini, jəmiy ikki xəhərni bərdi; ²⁸ yənə Issakar kəbilisining zeminidin Kixion bilən yaylaqliri, Dabirat bilən yaylaqliri, ²⁹ Yarmut bilən yaylaqliri wə Ən-Gannim bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi; ³⁰ buningdin baxқа Axir kəbilisining zeminidin Mixal bilən yaylaqliri, Abdon bilən yaylaqliri, ³¹ Һəlkə bilən yaylaqliri wə Rəһəb bilən yaylaqliri bolup, jəmiy bolup tət xəhərni bərdi; ³² buningdin baxқа Naftali kəbilisining zeminidin adəm əltürgən kixilər panahlinidiоjan xəhər Galiliyədiki Kədəх bilən yaylaqlirini, yənə Һəmmot-Dor bilən yaylaqliri wə Kartan bilən ətrapidiki yaylaqliri bolup, jəmiy üç xəhərni bərdi.

³³ Bu tərəkidə Gərхonlarоја berilgən xəhərlər on üç boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

³⁴ Qalojan Lawiylarоја, yəni Mərarilar jəmətlirigə Zəbulun kəbilisining zeminidin Yokneam bilən yaylaqliri, Kartah bilən yaylaqliri, ³⁵ Dimnah bilən yaylaqliri wə Naһalal bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. ³⁶ Buningdin baxқа Rubən kəbilisining zeminidin Bəzər bilən yaylaqliri, Yaһaz bilən yaylaqliri, ³⁷ Kədəmot bilən yaylaqliri wə Məfaat bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. ³⁸ Buningdin baxқа Gad kəbilisining zeminidin adəm əltürgən kixilər panahlinidiоjan xəhər Gileadtiki Ramot bilən yaylaqlirini, yənə Maһanayim bilən yaylaqliri, ³⁹ Һəxbon bilən yaylaqliri wə Jaazər bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi.

⁴⁰ Bular bolsa qalojan Lawiylarning jəmətlirigə, yəni Mərarilar jəmətlirigə berilgən barlıq xəhərlərdur; ularоја qək taxlinix bilən berilgən ülüxi on ikki xəhər idi.

⁴¹ Israillarning zemini iqidin Lawiylarоја bekitip berilgən xəhərlər jəmiy kirik səkkiz idi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi. ⁴² Bu xəhərlərnıng һərbirining ətrapida yaylaqliri bar idi; xəhərlərnıng һəmmisi xundak idi.

⁴³ Pərwərdigar xu tərəkidə Israillarning ata-bowiliriоја berixkə kəsəm bilən wədə kılоjan pütkül zeminni ularоја bərdi; ular kelip uni igiləp, u yərdə olturdi.

⁴⁴ U wəqıttə Pərwərdigar ilgiri ularning ata-bowiliriоја kəsəm bilən wədə kılоjınidək, ularоја һər ətrapida tinq-aramlık bərdi; ularning düxmənliridin һeqқandiki ularning aldida kəddini ruslap tik turalmaytti; bəlkı Pərwərdigar һəmmə düxmənlirini ularning kılоја tapxurdi.

⁴⁵ Pərwərdigarnıng Israillning jəmətigə wədə kılоjan һımmətliridin һeqbiri kəldurulmay əməlgə axuruldi.

21:28 «Dabirat» — yaki «Dabrat».

21:36 «Yaһaz» — yaki «Jaһzah» yaki «Yaһazah».

Xərk tərəptiki zeminlar təksim kılinoqan kəbibilərnin öz mirasioqə qaytip berixi

22¹ U wəqıttə Yəxua Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisidikilərnı qaqırıp ularoqə:

² Silər bolsanglar Pərwərdigarning kuli Musaning silərgə buyruoqinining həmmisigə əməl kildinglar, mening silərgə əmr kılnoqan barlıq səzlirimgimu kulak saldinglar; ³ silər bu nuroqun künlərdə taki bügüngə qədər kərindaxliringlarnı taxliwətməy, bəlkı Pərwərdigar Hudayinglar silərgə əmr kılnoqan wəzıpini tutup kədinglar; ⁴ əmdi Pərwərdigar Hudayinglar wədə kılnoqınidək, kərindaxliringlaroqə aramlıq bərdi; xunga silər Pərwərdigarning kuli Musa İordan dəryasining u tərıpıdə silərgə bərgən miras zeminlinglaroqə, öz qədirliringlaroqə qaytip beringlar. ⁵ Pəkətlə Pərwərdigarning kuli Musa silərgə buyrup tapxuroqan kanun-əmlərgə əməl kılıxqa, yəni Pərwərdigar Hudayinglarnı səyüp, Uning barlıq yollırıda mengip, əmlirini tutup uningə bəqılınıp, pütün kəlbınglar wə pütün jan-dilinglar bilən Uning hizmitidə boluxqa iklas bilən kəngül bəlunglar, — dedi..

⁶ Xuning bilən Yəxua ularnı bəht-bərikət tiləp, yoloqə saldı; ular öz qədirlirioqə qaytip ketixti.

⁷ Manassəh yerim kəbibilisigə bolsa Musa ularoqə Baxanni miras kılıp bərgənidi; yənə bir yerim kəbibiligə Yəxua İordan dəryasining bu kəti, yəni oqərb tərıpıdə ularning kərindaxliringning arisida miras bərdi. Yəxua ularnı öz qədirlirioqə kaxtix yoloqə saloqan wəqtidə, u ularoqimu bəht-bərikət tiləp, ⁸ ularoqə: — İntayın kəp baylıqlar, intayın kəp qarpaylarnı, xundakla kəp mıqdarda kümüx, altun, mis, təmür wə kiyim-keqəklərnı elip, öz qədirlinglaroqə qaytip beringlar; düxmənlinglardin aloqan oljini kərindaxliringlaroqə üləxtürüp beringlar, dedi..

⁹ U wəqıttə Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisi Kanaan zeminidiki Xilohdin qikıp İsrailardin ayrılıp, Pərwərdigarning Musaning wasitisi bilən kılnoqan əmri boyiqə ularning təəllukəti boləqan öz miras zemini Gilead yurtioqə qarap qaytip mangdi.

Qong uxuxmaslıq — iqki uruxning əldini elix

¹⁰ Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisi Kanaan zeminidiki İordan dəryasining boyidiki Gəliotqə yetip kəlgəndə, u yərdə İordan dəryasining boyida bir kurbangahni yasidi; kurbangah nəhayiti qong wə həywətlık yasaloqanıdi. ¹¹ İsrailaroqə: «Mana Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisi Kanaan zeminidiki İordan dəryasining u kətidiki Gəlilotta, yəni İsrailarning udulida bir kurbangahni yasaptu» dəgən həwər anglandı.

¹² İsrailar bu həwərnı angliəqan həman, ularning pütkül jamaiti ular bilən uruxux üqün Xilohqə toplandı.

¹³ U wəqıttə İsrailar kahin Əliazarning oqlı Finihasni Gilead zeminidiki Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisigə mangdurdi ¹⁴ wə xundakla uning bilən on əmirni, İsrailning hər bir kəbibilisidin jəmət baxlıkı boləqan birdin əmirni uningə həmrəh kılıp əwətti; hər bir əmir hər kəysi ata jəməttiki mingliəqan İsrailarning kattiwexi idi.

¹⁵ Bular əmdi Gilead zeminioqə, Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbibilisigə kelip ularoqə: — ¹⁶ Mana Pərwərdigarning pütkül jamaiti silərgə mundak dəydu: «Silərnin Pərwərdigarəqə əgixixtin yenip, özünglarəqə kurbangahni yasap, İsrailning Hudasidin yüz ərüp, Pərwərdigarəqə asiylık kılıp ötküzgən bu rəzillikınglar zadi kəndək ix? ¹⁷ Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz

22:2 Qəl. 32:20; Kən. 3:18

22:4 Qəl. 32:33; Kən. 3:13; 29:8; Yə. 13:8

22:5 Kən. 10:12

22:8 «aloqan oljini kərindaxliringlarəqə üləxtürüp beringlar» — yaki «aloqan oljini kərindaxliring bilən ülixip elinglar».

22:10 «...dəryasining boyidiki Gəlilotqə» — nuning baxqa birhil təjirimi: «...dəryasining boyidik dairisi» yaki «...dəryasining boyidik dügilək dəwiliri».

22:10 Yə. 18:7

22:16 «Silərnin Pərwərdigarəqə əgixixtin yenip, özünglarəqə kurbangahni yasap...» — Musa pəyoqəmbərgə nazil kılinoqan kanun boyiqə, Pərwərdigarning ibaditi üqün yaloquz birlə kurbangah bekitilgən, xundakla kurbangah Pərwərdigar əzi

bizgə yetip axmasmu? Gərçə Pərwərdigarning jamaitining bexioqə wabə qüxkən bolsimu, biz tehi bügüngə kədər bu ixtin özimizni paklandurmıduq.¹⁸ Silər bügün Pərwərdigarə əgixixtin yandinglar; xundak boliduki, silər bügün Pərwərdigarə asiylik qiloqan boləqəqə, u jəzmən ətə Israilning pütkül jamaitigə qəzəplinidu.¹⁹ Həlbuki, mubada silər miras kəlip aləqan zemin napak bolup qəloqan bolsa, Pərwərdigarning təwəliki boləqan zeminə, Uning qədri tiklənən yurtkə yenip kəlip, arimizda miras elinglar. Pəkət Pərwərdigar Hudayimizning qurbangahidin baxkə əzünglar üqün qurbangah yasax bilən Pərwərdigarə wə bizlərgə asiylik qilmanglar.²⁰ Zərahning oqlı Aqan haram bəkitilgən nərsilərdin elip, itaətsizlik qiloqan əməsmu? Xu səwəbtin kəbihlikli üqün yəloquz ular əltürülüp qəlməy, Pərwərdigarning qəzəpi yənə pütkül Israil jamaitining üstigə qüxkən əməsmu?».

²¹ Xuning bilən Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi minglioqan Israilarning kattiwaxlirioqə jawab berip mundak dedi: —

²² «İlahlarning ilahı Pərwərdigardur! İlahlarning ilahı boləqan Pərwərdigar Əzi buni bilidu, Israilmu uni bilgəy! Əgər bu ix asiylik bolsa yəki Pərwərdigarə itaətsizlik bolsa, əmdi bizləni bəgun əlumdin ayimanglar!.²³ Əgər bizning əzimiz üqün qurbangahni yasiximiz Pərwərdigarə əgixixtin yenix üqün boləqan bolsa, xundakla qurbangahning üstidə kəydürmə qurbanlik sunux, axlik hədiyələrini sunux, inaklik qurbanliklərini sunux üqün boləqan bolsa, undakta Pərwərdigar Əzi bu ix toqruluk bizdin hesab əlsun; ²⁴ əksiəq bu ixni kəliximizning səwəbi həkikədən xuki, kəlgüsində silərnin baliliringlar bizning balilirimizə: «Silərnin Israilning Hudasi Pərwərdigar bilən kəndək munasiwitinglar bar? ²⁵ Əy Rubənlər wə Gadlar, Pərwərdigar biz bilən silərnin otturimizda İordan dəryasını qəgra kəlip qəyoqan əməsmu? Xunga silərnin Pərwərdigardin həqkəndək nesiwənglar yəktur!» deyixidin əndixə kilduk.²⁶ Xunga biz: «Qəpup bir qurbangah yasayli; ləkin bu kəydürmə qurbanliklər üqünmu əməs, baxkə hil qurbanliklər üqünmu əməs, ²⁷ bəki kəlgüsində Pərwərdigarning əldidə kəydürmə qurbanliklərimiz bilən baxkə hil qurbanliklərimiz wə inaklik qurbanliklərimiz bilən uning ibaditidə boluximiz üqün, silər wə bizning otturimizda, xundakla keyinki dəwrlirimizdə bir əslətmə guwahlik bolsun üqün uni yasiduk; baliliringlarning kəlgüsində balilirimizə «Pərwərdigardin həqkəndək nesiwənglar yəq» deməsliki üqün xundak kilduk..²⁸ Əgər ular kəlgüsində biz bilən əwladlirimizə xundak desə, biz jawab berip: «Mana, kəydürmə qurbanlik sunux üqün yəki baxkə hil qurbanlikləri sunux üqün yasəloqan əməs, bəki silər bilən bizning otturimizda bir guwahlik bolsun dəp yasəloqan, bu Pərwərdigarning ata-bowilirimiz yasəloqan qurbangahining əndizisidur!» deyələymiz.

²⁹ Pərwərdigarə asiylik kəlip, Pərwərdigarə əgixixtin yenip, Pərwərdigar Hudayimizning qədirinin əldidə turoqan qurbangahin baxkə ikkinqi bir qurbangahni yasap, uning üstidə kəydürmə qurbanlik, axlik hədiyələr wə baxkə hil qurbanlikləri ətküzüx niyiti bizdin neri boləyay!».

³⁰ Kahin Finihəs wə uning bilən billə kəlgən jəməət əmirli, yəni minglioqan Israilarning kattiwaxliri Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərnin eytkən səzilərini anglioqanda ular xuningdin hux boldi.³¹ Əliazarning oqlı kahin Finihəs Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərgə: — Silər Pərwərdigarə bu itaətsizlikni kilmioqininglar üqün Pərwərdigarning otturimizda turuwatkanlikni əmdi bilduk; silər bu ix bilən Israilarni Pərwərdigarning qəlidin kətkuzdanglar, dedi.

bəkitkən jayda turuxi kərak idi («Mis.» 24:20, «Law.» 17:3-4, «Qan.» 12:5-6ni kəring).

^{22:17} «Peorda burun ətküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu?» — Peorda ətküzgən gunahlar wə keyinki wəqə «Qəl.» 25-babta hatiriləngən.

^{22:17} Qəl. 25:3; Qan. 4:3

^{22:22} Zəb. 50:1

^{22:27} Yar. 31:48; Yə. 24:27

³² Andin Əliazar kahinining oğlu Finihəs bilən əmirlər Rubənlər wə Gadlarning yenidin, Gilead zeminidin qikip Kanaan zeminiyə İsrailarning yeniyə yenip kelip bu həwərnə ularəyə dəp bərdi. ³³ Bu ix İsrailarning nəzirədə yaxxi kəründi; İsrailar Hudaəyə həmdusana eytip, Rubənlər bilən Gadlarəyə hüjum kilip, ular bilən uruxup ularning turuwatқан zeminini wəyran kilayli, degən gəpni ikkinqi tiləyə almidi.

³⁴ Rubənlər bilən Gadlar bu kurbangahqə «Guwahlik» dəp at qoydi; qünki ular: — «U arimizda Pərwərdigarning Huda ikənlikigə guwahıtur» dedi..

Yəxua pəyoqəmbərnəning İsrailning əmir-aksakallirini agahlandurup, ularəyə nəsihət berixi

23 ¹ Pərwərdigar İsrailəyə ətrapidiki düxmənlikridin aram berip uzun zamanlar ötüp, xundakla Yəxua kərip, yeximu qongiyip qələyədə, ² Yəxua pütkül İsrailni, ularning aksakallirini, baxlikliri, hakim-soraqçiliri bilən bəg-əməldarlikirini qakirip ularəyə mundaq dedi: — «Mən kərip qaldım, yeximmu qongiyip qaldı. ³ Pərwərdigar Hudayinglarning silər üqün muxu yərdiki barlik taipilərgə qandaq ixlarni qiləjini özünqlər kərdünqlər; qünki silər tərəptə turup jəng qiloquqi Pərwərdigar Hudayinglar Əzidur. ⁴ Mana, mən özüm yəkatқан həmmə əllərnəning zeminlikirini bilən qələyədə bu taipilərnəning zeminlikirini qoxup qəbilə-jəmətinglər boyiqə qə taxlap İordan dəryasidin tartip kün petix tərəptiki Uluq Dengizəyiqə, silərgə miras qilip təksim qilip bərdim. ⁵ Pərwərdigar Hudayinglar Əzi ularni aldinglardin qoqlap qikirip, kəzünqlardin neri qilip, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkinidəq silər ularning zeminiyəyə igə bolisilər. ⁶ Xunga silər tolimu qəysər bolup Musaning kanun kitabida pütülgənnəning həmmisini tutup, ong ya soləyə qətnəp kətməy, uningəyə əməl qilixqə kəngül bəlunglər; ⁷ xundak qilip, aranglarda qəlip qələyədə bu taipilər bilən bardi-kəldi qilmanglar; xuningdəq ularning ilahlikirini namlirini tiləyə almanglar yaki ularning nami bilən qəsəm qilmanglar; ularəyə ibadət qilmanglar, ularəyə bax urmanglar; ⁸ bəlkə bəgünqigə qiləjininglərdəq, Pərwərdigar Hudayinglarəyə baqlinip turunglar. ⁹ Qünki Pərwərdigar aldinglardin qong-qong wə küqlük əllərnə qoqlap qikiriwətkəndur; bəgünqigə həqkəndəq adəm aldinglarda put tirəp turalmidi. ¹⁰ Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkini boyiqə silər tərəptə turup jəng qiləjini üqün silərdin bir adimənglar ularning ming adimini tiripirən qilidu..

¹¹ Xunga Pərwərdigar Hudayinglarni səyux üqün öz kənglünqləyəyə qattik səgək bolunglar!

¹² Qünki əgər silər Uningdin yüz örüp aranglarda qələyədə bu əllər bilən arilixip-baqlinip, ular bilən qoda-baja bolup, ular bilən berix-kelix qilsanglar, ¹³ undaqta silərgə xu ix ayan bolsunki, Pərwərdigar Hudayinglar aldinglardin bu əllərnə ikkinqi qoqlap qikarmaydu, bəlkə bular silərgə qapқан wə qiltəq bolup, bikiningləyəyə qamqa bolup quxup, kəzünqləyəyə tikən bolup sanjilidu; ahirdə Pərwərdigar Hudayinglar silərgə bərgən bu yaxxi zemindin məhrum bolup yəkilisilər.

¹⁴ Mana, mən bəgün barlik adəmlər məkərrər besip ətidioqan yolni mangimən; silərnəning pütün dilinglər wə wujudungləyəyə xu roxənki, Pərwərdigar Hudayinglarning silər toqruluk qiləyan mubarak wədilirining həqbiri əməlgə axurulmay qalmidi; həmmisi silər üqün bəyə kəltürülüp, həqkəysisi yərdə qalmidi. ¹⁵⁻¹⁶ Ləkin silər Pərwərdigar Hudayinglarning silərgə əmr qilip tohtatқан əhdisini buzəyədə, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə wədə qiləyan həmmə bərikət

22:34 «Guwahlik» — ibraniy tilida «Ed».

23:5 Mis. 14:14; 23:27; Qel. 33:53; Kan. 6:19; Yə. 13:6

23:6 Kan. 5:32; 28:14

23:7 Mis. 23:13; Zəb. 16:4; Yər. 5:7; Zəf. 1:5; Əf. 5:3

23:8 Kan. 11:22

23:10 Law. 26:8; Kan. 32:30

üstüinglaroşa qüxürülgəndək, xundək boliduki, Pərwərdigar Hudayinglar siləni Əzi silərgə bərgən zemindin yəkatkuqə barlıq agah kıləjan ixni qüxüridu; silər berip, uning əhdisini buzup baxka ilahlaroşa ibadət kılıp bax ursanglar, Pərwərdigarning oşəzipi silərgə tutixip, siləni Əzi silərgə bərgən yahxi zemindin tezla yəq kılıdu».

Yəxua pəyoqəmbərning pütkül İsrailni agahlandurup, ularoşa nəsihət kılıxi

24¹ Andin Yəxua İsrailning həmmə kəbililirini Xəkəmgə yioşip, İsrailning aqsakalliri, baxlıkliri, həkım-sotqiliri bilən bəg-əməldarlırini qakirdi; ular əzlırini Hudaning huzurişoşa hazır kıləjanda ²Yəxua pütkül həlkkə: İsrailning Hudasi Pərwərdigar: — «Kədımki zamanda ata-bowiliringlar, jümlidin İbrahım bilən Nahorning atisi Tərah dəryaning u tərıpıdə olturattı; ular baxka ilahlarıning küllükıdə bolatti...³ Ləkin Mən atanglar İbrahımmı dəryaning u tərıpıdin elip kəlip, uni baxlap pütkül Kanaan zeminini aylandurup, uning nəslini awutup uningəşa İshakni bərdim...⁴ Andin Mən İshakka Yaqub bilən Əsawnı bərdim; Əsawşoşa Seir taolıq rayonini təwəlik kılıp bərdim, Yaqub bilən oşqulliri bolsa Misirşoşa qüxüp bardı...⁵ Keyinrək Mən Musa bilən Hərunni əwətip, Misirliklər arisida əməllirim bilən ularoşa dəhxətlik wabalarnı qüxürdüm; andin siləni xu yərdin elip qiktim...⁶ Mən bu tərıkıdə ata-bowiliringlarnı Misirdin elip qikip, ular Kızıl Dengizşoşa yetip kəlginidə, misirliklər jəng hərwiliri wə atlıq əskərliri bilən ata-bowiliringlarnı qoşlap dengizəşoşa kəldi...⁷ Israillar xuan Pərwərdigarşoşa nida kılıwidi, U silər bilən Misirliklərnin arisidə tum kərangəşuluk qüxürdi; andin dengizni ularning üstigə basturup yaptı. Silər Əz kəzliringlar bilən Mening Misirdə nemə kıləjinimni kərdüinglar; andin silər uzun wəktikşoşa qəldə turduinglar. ⁸Keyinrək Mən siləni İordan dəryasining u tərıpıdə turoşan Amoriylarning zeminioşa baxlap kəldim; ular silər bilən soşuxkanda mən ularni kolunglarşoşa berip, silər ularning zeminini igilidinglar. Mən ularni aldinglardin yəkitiwəttim...⁹ U wəktidə Moabning padixahı, Zipporning oşlı Balak qəşup, İsraıl bilən jənggə qüxti wə siləni kəroşax üqün Beorning oşlı Balaamni qakirip kəldi; ¹⁰ləkin Mən Balaamning səzigə kulak salmidim; xuning bilən u silərgə kəyta-kəyta bəht-bərikət tilidi wə Mən siləni Balakning kolidin kütqəşdüm.

¹¹Keyinrək silər İordan dəryasidin otüp Yerihoşoşa barəşanda Yerihoşning adəmliri Amoriylar, Pərizziylər, Kanaaniylar, Hittiylar, Girgaxiylar, Hıwiylar wə Yəbusiylar silər bilən uruxka kopkını bilən Mən ularni kolunglarşoşa tapşurup bərdim; ¹²Mən aldinglarşoşa serik hərini əwəttim, serik hərə Amoriylarning ikkila padixahını həydiwətkəndək ularnimu həydiwətti; bu ix silərnin kılıqinglar yaki okyayinglar bilən bolmıdi...¹³ Mən silərgə əz kolunglar bilən əmgək singdurmıgən bir zeminni, əzüinglar yasimioşan xəhərləni bərdim, wə silər xularda məkən kildinglar; əzüinglar tikmıgən üzümzarlıklar bilən zəytunzarlıklardin mewilirini yəwəşisilər» dəydu, — dedi..

¹⁴ — Xunga əmdi silər Pərwərdigardin kərkəşp ihlasmənlik wə həkikət iqidə uning ibaditidə

24:2 «dəryaning u tərıpıdə» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

24:2 Yar. 11:26, 31; Kan. 26:5

24:3 «dəryaning u tərıpıdin» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

24:3 Yar. 12:1; 21:2.

24:4 Yar. 25:24; 36:8; 46:1

24:5 Mis. 3:10-4:17; 12:37

24:6 «ular Kızıl Dengizşoşa yetip kəlginidə» — muxu yərdə «ular» ibraniy tilida «silər» eytilidu.

24:6 Mis. 14:1

24:8 Qəl. 21:21, 33

24:11 Yə. 3:14; 6:1, 20; 10:8; 11:8

24:12 «serik hərə» — ibraniy tilida adəttiki hərədin təhimu qəng wə qakqak birhil hərini kərsitixi mumkin.

24:12 Mis. 23:28; Kan. 7:20; Zəb. 44:3

24:13 Kan. 6:10, 11, 12

bolunglar; ata-bowiliringlar dəryaning u təripidə wə Misirdə qokunəjan ilahlarni taxlap, pəkət Pərwədigarning kullukida bolunglar..

¹⁵ Ləkin əgər Pərwədigarning ibaditi silərgə yaman kərünsə, kimgə ibadət kildiojininglarni talliwelinglar — məyli ata-bowiliringlar dəryaning u təripidə turojanda qokunəjan ilahlər bolsun yaki silər turuwatқан zemindiki Amoriylarning ilahliri bolsun, ularni tallanglar; ləkin mən bilən əyümdikilər bolsaқ Pərwədigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

¹⁶ Həlkə jawab berip: — Pərwədigarni tərək etip baxқа ilahlarning ibaditidə bolux bizdin neri bolsun! ¹⁷ Qünki biz bilən ata-bowilirimizni «kulluk makani» boləjan Misir zeminidin qikirip, kəzimizning aldida bu qong məjizilik əlamətlərnə kərsitip, qaysi yolda mangmayli, qaysi həlkəning arisidin etməyli, bizni saқliəuqi Pərwədigar Hudayimiz Əzidur! ¹⁸ Pərwədigar bu zeminda turojan barliқ taipilərnə, jümlidin Amoriylarni aldimizdin qəqliwətti; xunga bizmu Pərwədigarning ibaditidə bolimiz; qünki U bizning Təngrimizdur! — dedi.

¹⁹ Yəxua həlkə: — Silər Pərwədigarning ibaditidə bolalmaysilər, qünki U mükəddəs bir Hudadur; U wapasizliққа həsət kiliəuqi bir Təngri boləjaққа, itaətsizlikliringlar bilən gunəhliringlarni kəqürəlməydu. ²⁰ Əgər silər Pərwədigarni taxlap, yat iləhləroja qokunəjan bolsanglar Umu silərdin yüz ərüp, silərgə yaxxilik kiliп kəlgənnəing ornida silərgə bala kəltürüp yəkitidu, — dedi..

²¹ Ləkin həlkə Yəxuaəja jawab berip: — Hərgiz undaқ bolmaydu! Biz Pərwədigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

²² Buni anglap Yəxua həlkə: — Əzünglarning Pərwədigarni, Uning ibaditidə boluxni talliojanlikinglarəja əz-əzünglarəja guwahqi boldunglar, dewidi, ular: — Əzimiz guwah! — dəp jawab berixti.

²³ U: — Undaқ bolsa əmdi aranglardiki yat iləhlarni qikirip taxliwetip, kənglünglarni Israilning Hudasi Pərwədigarəja intilidiojan kilinglar, dedi.

²⁴ Həlkə Yəxuaəja jawab berip: — Biz Pərwədigar Hudayimizning ibaditidə bolup, uning awaziojila kuləқ salidiojan bolimiz, dedi.

²⁵ Xuning bilən Yəxua u küni həlkə bilən əhdə baқlixiп, Xəkəmdə ular üqün həküm-bəlgilimilərnə tohtitip bərdi.. ²⁶ Andin Yəxua bu həmmə səzlərnə Pərwədigarning kanun kitabioja pütüp, yoojan bir taxni elip kelip, uni Pərwədigarning mükəddəs jayining yenidiki dub dərihining astioja tikləp qoydi. ²⁷ Andin Yəxua həlkə: — Mana bu tax bolsa bizgə guwah bolup turidu; qünki u Pərwədigarning bizgə kiliəjan həmmə səzlinə anglap turdi; u Pərwədigar Hudayinglardin tanmasliқinglar üqün üstünglarda guwahqi bolup turidu, — dedi.

²⁸ Yəxua xularni dəp həlkəni yoloja selip, hər birini əz miras yerigə yandurdi.

²⁹ Bu ixlardin keyin Nunning oқli, Pərwədigarning kuli Yəxua bir yüz on yexida wapat boldi.

³⁰ Ular uni elip berip, Əfraim təqliқ rayonida, Gaax təojining ximal təripidiki əz miras ülüxi boləjan Timnat-Serəh dəgən jayda dəpnə kildi..

³¹ Yəxuaning pütkül həyat künliridə, xundəқla Yəxuadin keyin qəlojan, Pərwədigarning Israil üqün kiliəjan həmmə məjizilik əməllirini obdan bilidiojan aқsaқallarning pütkül həyat künliridə Israil Pərwədigarning ibaditidə bolup turdi.

³² Yüsüpning səngəklirini bolsa, Israilərlə ularni Misirdin elip kəlgənidi. Ular bularni Xəkəmgə elip berip, Yaқup Xəkəmnəing atisi Həmorning oқulliridin yüz kəsitaқ kümüxkə setiwəlojan yərdə dəpnə kildi. Xu yər Yüsüplərnəing miras ülüxi bolup qəldi..

24:14 «dəryaning u təripidə» — muxu yərdə «dərya» «əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

24:20 Yə. 23:15

24:25 Mis. 15:25

24:30 Yə. 19:50; Hək. 2:9

24:32 «kəsitaқ» — həzirojaқ kimmiti eniқlanmiojan birhil kümüx tənggə idi («Yar.» 33:19 wə «Ayup» 42:11).

24:32 Yar. 33:18-20; Yar. 50:25; Mis. 13:19

³³ Hər running oğlu Əliazarmu wapat boldi; ular uni oğlu Finihaskə miras kılıp berilgən Əfrimning taqlıq rayonidiki Gibeah degən jayda dəpnə kildi..

24:33 «Əfrimning taqlıq rayonidiki Gibeah» — yaki «Əfrimning taqlıq rayonidiki deng».

Qoxumqə söz

Təwəndə biz uxbu tarihta təswirləngən birnəqqə ix-wəkələr wə adəmlər üstidə azrak tohtilimiz.

Qarlıoquqlarni əwətiş — bu tooqra ixmu?

Huda əslidə İsrail Pələstin (Kanaan)diki zeminni berixkə wədə kıləjan wə uning üstigə xu zeminni «intayin yahxi» dəp bayan kıləjan. Undaқта zeminni təkxürüp qikixkə qarlıoquqlarni əwətiş imanslıq kıləjanlıqmı?

Biz undaқ oylımaymız. Keyin Rəb Əysa Məsih insanning Hudaning yoliqə qikixi, yəni Əzigə muhlis boluxtin awwal, uningda qanqilik bədəl təlixim kerək degənni olturup hesablisun, degən prinsipni kərsitidu («Luқа» 14:25-35, bolupmu 28-ayətni kəring). Yəxuaning qarlıoquqlarni əwətiş dəl xu prinsip boyiqə boləjan. İsrail zeminoqə erixix üqün urux kıləxkə qanqilik bədəl təliximiz kerək dəp hesablıx kerək idi — Huda ular üqün jəngdə ular bilən billə bolatti, əlwəttə; ləkin U İsrailning Kanaan zeminoqə kirixtin awwal Əzigə ixinixkə kət'iy niyəт bəqlixini halatti.

Pahixə ayal Raḥab

Raḥab pahixə bolsimu, İnjlida iman-etikađi üqün təriplinidu: —

«Etikađi boləjaqqa, pahixə ayal Raḥab İsrail qarlıoquqlirini dostlarqə kütüwaləjaqqa, itaətsizlər boləjan əz xəhridikilər bilən birliktə ḥalak bolmidi» («İbr.» 11:31)

«Muxuningə ohxax, pahixə ayal Raḥab İsrail qarlıoquqlirini əz əyidə kütüp, ularni baxkə yol bilən qəquruwətkənləki üqün, u ohxaxla ix-əməli bilən ḥəkkəniy dəp jakarlanəjan bolmamdu?» («Yəq.» 2:25).

İbraniyləroqə yeziləjan məktupta uning etikađi kərsitilidu, rosul Yəqub yazəjan hetidə xuning etikađidin qikəjan əməllirini təripləydu. U yaləjan səzliri üqün əməs (2:5), bəlki u əzining «qarlıoquqlarni Hudaning adəmliri boləjaqqa, qəşdixim kerək» degəndək iman-ixənqi üqün təriplinidu. Keyin Raḥab Yəḥuda kəbilisidiki Salmon isimlik adəmgə yatlık bolup, Boazning anisi boldi wə xundakla, Dawut padixah uning qəwrisi idi; xu tərikidə u Məsihning dunyaoqə kelixidiki «zənji rni ulaxtiki bir ḥalkə» bolup qəldi.

Pərwədigarning qoxunlirining Sərdari (5:13-6:5)

Oқurmənlər Yeriho xəhriğə hujum kilixtin ilğiri Yəxuaning «**suoqurulojan kiliqni tutkan**» «**Pərwədigarning qoxunlirining Sərdari**» degən sirlik zatni uqratkanlıqini bilidu. Yəxua təbiyy ḥalda uningdin: —

«Sən biz tərəptimu, yaki düxmənlirimiz tərəptimu?» dəp soraydu. Uning jawabi Yəxuani dəsləptə bəlkim səl qaymaqturup qəyojan boluxi mumkin: — **«Yəq. Undaқ əməs, bəlki Mən Pərwədigarning qoxunlirining sərdari bolup qəldim».**

Qünki Hudani hərgiz öz qolaylığımız üçün ixlitəlməyimiz. Həlikilik, əng mühim soal: — «U biz tərəptə turamdu?» degən soal əməs, bəlkı «Biz uning tərəpidə turamduq?» degəndin ibarəttur. Yəxua gərqə yər yüzidə İsrailning sərdari boləqini bilən pəkət asmandiki sədarəqə boysunsa qəlibə qəzinidu. İsrail gərqə Huda tərəpidin tallanəqan bolsimu, ular wə xundakla bizlərmu bu mühim sawəkni əginiximiz kerək.

Yəxuaning muxu zatni kərgən qaoqdiki inkasi dərhal düm yikilip uningəqə səjdə kiliş boldi. U bu hərəkət üçün əyibləngən əməs; xunga bu zatni biz pəkət bir pərixtə halas, dəp qərimaymiz («Wəh.» 19:10 wə 22:9də rosul Yuhanəna pərixtigə səjdə kilişənlikni tūpəylidin əyiblinidu). Biz bu zatni ilahiy zat, Hudaliki bar zat dəp qəraymiz; U «Pərwərdigarning Pərixtisi», Hudaning Öz ipadisi wə Kalami boləqan Məsihtin baxqə həqkim əməstur; Təwrat dəwridə U xu tərəkidə dunyada tuquluxthin awwal kəp qətim kəründi.

Aqəndin aloqan birnəqqə sawəklər (7-bab)

Aqəning tarihidin təwəndiki nuqtılaraqə diqqət kilişqə tegixlik dəp qəraymiz: —

(a) Aqəning gunahı pütkül həlkqə səlbıy təsir yətküzdi. Biz İblisning «gunah pəkət əzünggila ziyan yətküzidu» degən aldamqılıqini qəbul kilişməsligimiz kerək. U pəkət əzimizgila əməs, bəlkı ailimizgə, xundakla həttə pütkül həlkimizgə təsir yətküzələydu («Pənd.» 14:34).

(ə) İzahətlirimizdə kərsətkinimizdək, pəkət Aqənlə əməs, bəlkı uning barliq ailişidikişlər ölüm jazasioqə tartildi. Səwəbi, ularning jim turup, uning gunahı toqırluluq həqnemə deməsliki uningəqə xerik boləqanəqə barawər idi.

(b) Keyin Həxiya pəyoqəmbər Aqən qalma-kesək kilişənəqan jay, yəni «Aqor jiləqisi» toqırluluq bəxarət beridu: —

«Wə Mən uningəqə xu yərdə üzümzarlırini qayturimən wə «Aqor jiləqisi»ni «ümid ixiki» kiliş berimən» («Həox.» 2:15, yənə «Yəx.» 65:10ni kərüng). Bu bəxarətning mənisi nemə?

«Aqor jiləqisi»də biz bir adəmnıng gunah tūpəylidin azab tartqanlıqini kərimiz. Buning nətijisidə, pütkül həlk azabtin kütquzulidu. Demək, qəriximizqə bəxarətning mənisi — kəlgüsidə yaloquz bir adəm (yəni Məsiş, əlwəttə) gunahni üstigə alidu, nətijidə barliq etiqađi bar adəmlər, yəni Hudaning həlki gunahthin azad bolup kütquzulidu («Yh.» 11:50).

«Wədə kilişənəqan zemin» — Məsişdə boləqan mirasni kərsitidişən birhil «bəxarətlik tarih» yaki «bəxarətlik sürət»

Kəp etiqađqılar «wədə kilişənəqan zemin» jənnətni, xundakla «İ'ordan dəryasidin etüx» degən wəkəni «ölümdin etüp jənnətkə kirix»ni kərsətkən «bəxarətlik sürət» yaki «bəxarətlik simwol» dəp qəraydu. Dərwəkə, İsrailning qəl-bayawəndin etüp səpər kiliş, xühşisizki, bizning kapqan-kiltəq bilən tolduruluşən, ezitqı wə əgri-toqay bu dunyadin etidişən, Hudaning küq-kudritigə tayanəqan rohiy səpirimizni kərsitidu («1Kor.» 10:1-14, «1Pet.» 1:17, 2:11).

Biz «İ'ordan dəryasidin etüx» bilən «wədə kilişənəqan zemin»əqə kirix»ni «bəxarət» dəp qəraydikənmiz, undaqta bu bəxarəttə mühim kərsitilgən ix jismaniy elüx əməs, bəlkı Məsişdə bolup «gunahqə, xundakla muxu rəzil dunyəqə nisbətən elüx», andin Məsişdə boləqan toluk

rohiy mirasimizga erixitur, dəp qaraymiz. Demək, bexarəttə kərsitilgini bizning əzgərtilip, Huda niyyət kəloğan həlkning harakterida bolup qikiximizdin ibarəttur.

Buningə heqkəndək guman bolmasliqi kerək, qünki Israil «wədə kilinoğan zemin»ga erixix üqün jəng kilixi kerək idi; jənnəttə bolsa heqkəndək jəng bolmaydu!

Bu «bexarətlilik sürət»tin, yəni «wədə kilinoğan zeminə kirixitiki jəng» bilən «rohiy həyatka erixtürüxtiki jəng»ning selixturmisidin, təwəndiki birnəqqə yüzəki baykioğanlirimiz bardur:

—

(a) «I'ordan dəryasidin etüx» dərwəkə ölümning bir simwolidur — Lekin pikrimizqə bu «ölüm» jismaniy ölümni əməs, bəlki bu ölüm xəhsiy arzu-həwəsliri aldida ölünni bildüridu, yəni Rəbbimizning «**Mən üqün öz həyatidin məhrum boləjan kixi uningə erixidu**» degəndək ölünni, yəni suə qəməldürülüxtə «**gunahqa nisbətən ölün**»ni kərsitidu («Mat.» 10:38-39, «Rim.» 6:1-14, «Kol.» 2:10-12). Barliq baxka nərsilərgə — məyli pul-bayliklərgə, mənsəp-həqquqqa, nam-abroy yəki baxkılarning səygi-hərmitigə nisbətən ölünkə razi bolmioğan kixi heqqağan Hudaning öz həyatı, yəni mənggüllük həyatıqə muyəssər bolalmaydu.

(ə) Israil zeminə kirgəndin keyin küqlük bir düxməngə yüzlinixi kerək idi. Bizning Hudaning nijatioqə toluk muyəssər boluxmizə pütkül küqi bilən qarxi turuwatқан bir düxminimiz bardur.

(b) Gərqə u xundək küqlük bolsimu, Hudaning məhri-xəpkitigə tayansaқ uning wə barliq jinlirining üstidin qəlibə qilmay qalmaymiz («Qan.» 7:17-24).

(p) Məsihdə boləjan toluk wə mol həyattin bəhrimən bolux üqün biz heqkəndək butpərəslik, hurapiylik, aqkəzlük yəki rəzil arzu-həwəslər bilən murəssə qilmaslikimiz kerək («Qan.» 7:1-6, 25-26).

(t) Gərqə Israil jəng kilip «wədə kilinoğan zemin»din nuroqun jismaniy bəht-bərikətlərnı kərgən bolsimu (wə kəlgüsida ohxax bəht-bərikətlərnı kəridu — «Qan.» 7:12-16), jəmətning Məsihdə erixining kəpinqisi rohiy bəht-bərikətlərdur («Əf.» 3:1).

(q) Pütkül zeminda hərbi kəbilining, hərbi jəmətning, hərbi ailining öz miras zemini boləjan. Xuningə ohxax, jəmətning hərbi əzasioqə Hudadin miras boləjan has qəkirik, rohiy iltipət, funksiyə wə hizmət imtiyazlırı bardur («1Kor.» 12:4-11, «Əf.» 4:47).

(j) Israilning barliq kəbililiri məlum bir kəbilisinin öz mirasioqə igə boluxi üqün kəp kətimlap ular bilən birgə jəng kildi («Qel.» 32-bab, «Yəx.» 22:1-9). Buningə ohxax bizmu bir-birimizgə mədət berip, Huda hərbiirimiz üqün əzəldin təyyarlioğan rohiy mirasqa wə iltipətlirioqə igə boluxqa wə Uning qəkiriki bilən boləjan hizmətkə kirixixkə kəp ixlarda bir-birimizgə mədət berip riqbətləndürüximizgə toqra kelidu.

Muxundək selixturuxtin baxka yənə nuroqun paydilik sawəklər bardur, səhipə wə wəqit yar bərsə muxu muzakirini dawamlaxturmaqimiz.